

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 939

PENKTADIENIS, SPALIO (OCTOBER) 7, 1949, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XVIII

T. Sąjunga Pripažino Naują Kiniją; Britai Pripažins, Jei Amerika Leis Sako Tarybų Sąjungos Atombomba Padės Taikai

LONDON. — Maskvos radijas pranešė, kad Tarybų Sąjunga pripažįsta naują Kinijos valdžią su Mao Tse-tungu ir Čū En-lai priešakyje, sudarytą nesenai įvykusio Kinijos žmonių atstovų suvažiavimo Peipinge. Tarybų Sąjungos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Andrejus Gromykas pranešė apie tai Kinijos Liaudies Respublikos užsienio reikalų ministeriui Čū En-lai.

Tuom pat sykiu Tarybų Sąjunga nutraukė ryšius su nacionalistų valdžios likučiais Kantone, kurie dar vis tęsia priešiniams liaudies jėgoms, kurios nesulaikomai šluote šluoja nacionalistus.

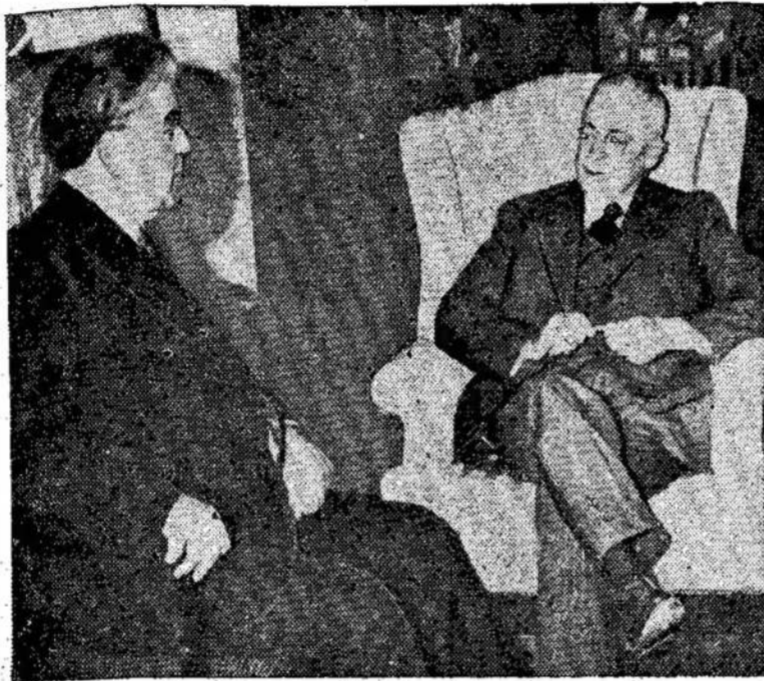
Kinijų valdžia su Aili ir Evinu priešakyje taipgi nori greitai pripažinti naują valdžią, bet ji pirma atsiklaus visų sąjungininkių, o ypač Jungtinių Valstijų. Jeigu Jungtinės Valstijos leis, tai ji irgi pripažins greitą ateitį.

Manoma, kad Indija pripažins Kinijos Liaudies Respubliką pirma negu Anglija. Laukiama, kad rytinės Liaudies respublikos praneštų apie savo nutarimus pripažinti Kinijos Liaudies Respubliką.

Taigi, Kinijos klausimas žingsnis po žingsnio eina prie pabaigos. Ir jis eina ne ta kryptimi, kurion norėjo pakreipti amerikiečiai, o ta, kurios pageidavo didžiūma Kinijos žmonių. Nepadėjo amerikiečiams nei kelijų bilijonų dolerių parama čiangkaišekininkams.

Kinijos pilietinis karas prasidėjo labai senai. Jis prasidėjo 1911 metais, kada buvo nuverstas imperatorius. Tiesa, nacionalistai tuomet buvo kartu su pažangiečiais, bet vėliau atsilo ir tęsė karą iki šių laikų. Dabar jau nėra abejonės, kas laimės. Kinijos liaudis pasirinko respublikos kūrėją Dr. Sun Yet-seno kelią ir baigia eiti prie pergalės.

Liaudies laimėjimas Kinijoje yra didelis liaudies laimėjimas visame pasaulyje. Jos laimėjimas yra didžiausias taikos šalininkų laimėjimas. 400,000,000 gyventojų atsistoja taikos pusėj.

John L. Lewis, mainierių lyderis, ir Thomas Kennedy, jo pagelbininkas, kalbasi apie mainierių reikalus. Beveik pusė milijono mainierių vėl susikirto su samdytojais, kadangi pastarieji atsimeta nuo pensijų plano. Daugelis mainierių streikuoja palaidami savo reikalavimus.

Pusė Milijono Plieno Darbininkų Streikuoja

VAŠINGTON. — Pusė milijono plieno darbininkų išėjo į streiką reikalaudami iš samdytojų užtikrinti pensijas ir socialę apsaugą. Tokias pensijas Fordo darbininkai jau išsikovojo.

Jeigu kaip, tai dar pusė milijono plieno darbininkų, samdomų mažesnių įmonių,

250,000 Parašų Išteisinimui Komunistų

NEW YORK. — Čionai bėgyje savaitės laiko bus surinkta 250,000 parašų reikalavimui panaikinti 12 Komunistų Partijos vadų kaltinimus.

Tuo reikalu rūpinasi nesenai susikūręs Nupartinis Komitetas. Jisai mato komunistų nuteisime laisvės slopinimą, civilių teisių paneigimą ir deda pastangas tatai apginti.

Einant bylai prie užbaigos visą dieną argumentuota pas teisėją Medina dėl ko kaltinimas turi būti panaikintas net ir džiurės nuosprendžio nelaukiant.

išeis į streiką. Viso bus visas milijonas darbininkų streiko lauke tiktai plieno industrijoj.

Arti pusės milijono angliakasių taipgi grumiasi su samdytojais dėl pensijų.

Fordo darbininkai išsikovojo iš kompanijos po \$100 mėnesį pensijos pasiekus 65 metų amžiaus. Jeigu darbininkas gaus bent kiek iš valstybės socialio saugumo pavidale, tai Fordas damokės skirtumą, kad išeitų \$100 mėnesį.

Plieno kompanijos užsišpyrė, kad ir darbininkai mokėtų tam tikrą dalį į pensijų fondą.

Pensijų reikalavimas yra naujas Amerikos kontinento darbininkų reikalavimas. Darbininkas dirba, dirba, kol pasensta, o paskui jis išmetamas, kaip lupynė, iščiulptas, be sveikatos, palikęs kompanijai savo amžiaus sveikatą. Kompanijų turtai auga, o darbininkai senatvėje turi skursti, kaip niekam nereikalingi.

Apskaičiuojama, kad plieno užteks kokioms 6 savaitėms. Jeigu kompanijos ne-

VAŠINGTON. — Nors re-akcionieriai labai bauginasi dėl to, kad Tarybų Sąjunga išmoko pasigaminti atomines bombas, tačiau tas gali atnešti didelę naudą visam pasauliui, kaip mano blaivesni žmonės.

Kongresmanas Melvin Price iš Iliojaus valstijos pareiškė, kad dabar, Tarybų Sąjungai turint atominę bombą, sumažėja karo pavojus, nes nei viena iš didžiųjų jėgų nešoks į karą neapgalvojus. Kitais žodžiais, Jungtinės Valstijos bus priverstos apsigalvoti pirma, negu lėkti su atominėmis bombomis į Maskvą.

Ir ištikro, Tarybų Sąjungos jėgų sustiprėjimas yra sumažinimas karų pavojaus.

Washingtono Politikai Laikosi Atom-bombų

WASHINGTON. — Kai tik prezidentas Trumanas pranešė, kad Sovietai turi atominę bombą, iš pradžios buvo kilęs sumišimas tarp Kongreso narių ir kitų politikų. Jie nusigando, kad Jungtinės Valstijos netektos karinės "pirmenybės", kuria didžiavosi, manydamos, kad vien amerikoni turti atominių ginklų.

Dabar, daugumas trumaniškių demokratų ir respublikonų kongresmanų ir senatorių pradeda "atsipeikėti" ir kalba prieš Sovietų siūlymą uždrausti atominius ginklus. Valdinės Atomų Jėgos Komisijos pirmininkas David Lilienthal šaukia Ameriką tuo smarkiau gaminti atomines bombas, kad pralenktų Sovietus.

Generolai ir admiralai ramina amerikiečius, kad šis šalis "tikrai pralenks" Sovietus atominėse lenktynėse.

Niagara Falls, N. Y. — Policija puolė ir svaidė gaisnes bombas į kelis šimtus streikierių, kurie sulaukė vežamus į Bell kompanijos įmonę streiklaužius.

nusileis, Jungtinių Valstijų industrijai teks susidurti su dideliu kriziu.

Jau dabar matyti, kaip tie, kurie anksčiau agitavo už sunaikinimą Tarybų Sąjungos miestų per pirmas dvi savaites, truputį atauso.

Tas faktas, kad Tarybų Sąjunga žino, kaip pasidaryti atomines bombas, parodo, kad yra kvailystė įsivaizduoti, jog galima labai toli nubėgti su kokiais nors naujais išradimais. Jei tiesa, kad Tarybų Sąjunga jau turėjo atominę bombą 1947 metais, tai ji buvo visai netoli atsilikusi nuo amerikiečių.

Dabar pavojus, be abejonės, glūdi tame, kad gali būti pradėtos gamybinės lenktynės: kurie prisigamins daugiau. Tokių lenktynių pasekmės būtų baisios išlaidos nenaudingam reikalui ir pasaulio sunaikinimas atsitikime karo.

Taikos šalininkai kelia o-balsį, kad atominių bombų naudojimas kare būtų uždraustas, kad jų gamyba būtų sulaukyta. Atominė energija gali būti ir turi būti panaudota žmonių būvio pagerinimui. Ši jėga turi būti pakinkyta į mašiną, į darbą dėl žmogaus labo, o ne dėl sugriovimo to, ką žmogus taip sunkiai pasistatė.

"Tokio Rožė" Kalta Kaip Išdavikė

SAN FRANCISCO. — Federalio teismo džiurė atrado Iva Toguri d'Aquino kalta kaip Jungtinių Valstijų išdavikę. Iva Toguri karo metu per Japonijos Tokio radiją kurstė jankius neklausyti savo komandierių ir nekovo-ti prieš japonus. Tada Iva buvo žinoma radijo klausovams, kaip "Tokio Rožė".

Jinai yra iš japonų tėvų, gimusi Californijoje. Bet kadangi buvo išteikėjusi už Portugalijos piliečio, tai Ivos advokatai nurodinėjo, kad ji prarado amerikinę pilietybę, todėl negali būti laikoma šalies išdavike.

Teismas nereikalavo jai mirties bausmės. Bet Ivai grėsia kalėjimas iki 5 metų ir piniginė bausmė iki \$10,000. Teisėjas atėinantį ketvirtadienį paskirs bausmę.

Pasidairius Po Kanada

Parlamentas dviem skaitymais priėmė tarimą, kad būtų panaikintos apeliacijos į karališką teisumą Londone.

Kanados Aukščiausias teismas bus aukščiausia instancija, kur bus galima apeliuoti, kada šis tarimas įeis galion.

Jau daug laiko šis klausimas diskutuojamas, bet jis neraskdavo pritarimo nei pas liberalus, nei pas konservatus. Liberalai staiga pakeitė nusistatymą.

Ar nebus tik tas faktas, kad Anglijoje įsigali darbiečiai. Ir karališkoji taryba gali sukairėti.

Aukščiausias teismas turi galią atimesti net parlamentų tarimus, jeigu jie "prieš konstituciją". Jau kelis kartus taip buvo su Albertos ir Saskačevanos seimelių tarimais, kurie buvo apskųsi karališkai tarybai.

Kontrolierius Balfour reikalauja, kad Toronto gaisrininkai pradėtų rengti apsaugą nuo atominių bombų.

Girdi, kadangi Rusija jau turi bombą, tai būtų neišmintinga laukti su prisirengimu.

Kaip apsiginti nuo atominių bombos, tačiau nežino ir kontrolierius Balfour.

Taikos šalininkai irgi subruzd. Jie šaukia masinį mitingą spalį 9 dieną, Massey Hall, Toronte, kur bus išduotas raportas iš atsibuvusio taikos kongreso Meksikos mieste.

Dr. Endicott pareiškė, kad tik vienas kelias apsigynimui nuo atominių bombų, tai taika.

Manitobos seimelio rinkimai įvyks lapkričio 10 dieną.

Naujame seimelyje bus 57 atstovai vietoje 55. Winnipėgo miestui suteiktos teisės išrinkti 12 atstovų vietoj 10.

Dr. Glen Shortliffe, Queen's universiteto (Kingston) profesorius, kurio neįsileido į Jungtines Valstijas. Jis buvo pakviestas profesoriauti Vašingtono universitete. Spėjama, kad jo sulaikymo priežastimi yra jo socialistinės pažiūros.

Matomai dėl padidėjusio gyventojų skaičiaus.

Dar neaišku, ar liberalai ir konservatai eis iš vieno, kap raeityje, ar ne.

54 torontiečiai praktiškai \$35,000 savo sutaupų pataikę ant nesąžiningo kontraktoriaus.

Jie sumokėjo tokią sumą kontraktoriui, kuris sutiko pastatyti jiems namus Pelmo parke, bet kontraktorius, vos pradėjęs darbą, subankrutavo ir nebe galėjo tęsti darbą.

Užvestas tyrinėjimas parodė, kad kontraktorius neturėjo pinigų visai, kada pradėjo tą projektą.

Tai įspėjimas tiems, kurie nori statyti namus per kontraktorius. Reikia gerai iširti pirma, negu pradėti, kad neprikišus savo pinigų.

Kanadietis

Turėjome Gražų Pasiilinksmimą

BLAIRMORE, Alta. — Pas draugus J. Brizgus įvyko Sūnų ir Dukterų Draugijos 9 kuopos pasilinksmimas, kuriame dalyvavo nemažai lietuvių iš Blairmore, Colemano, Bellevue ir Natal, B. C. Taipgi buvo ir kitataučiai.

Buvo labai linksmas susiėjimas. Visi praleido vakarą labai linksmi prie gėrimų ir užkandžių ir muzikos, kuri, aišku, buvo visų linksmintoja.

Parengimas davė draugijai 80 dolerių, iš kurių 10 dolerių paskyrėm Liaudies Balso paramai.

Didelis ačiū toms moterims ir vyrams, kurie daug dirbo tą vakarą. Ačiū ir visiems atsilankiusiems.

A. B.

Neleiskit Nuvertinti Pasaulio Taiką

TORONTO. — Britų, Kanados ir daugelio kitų šalių valstybininkai nuvertino pinigų, vienu pasimėjimu nušūdami darbo žmonių uždarbius, bet jie gali atlikti dar didesnę nuvertinimą, nuvertinimą taikos.

Taikos reikalą jums perstatys Dr. J. G. Endicott, vienas iš vadų, kurie šandien stengiasi sustiprinti taiką pasaulyje, kad žmonės galėtų be baimės kurti rytojų.

Dr. Endicott yra daug mąstęs ir girdėjęs. Jis daug metų dirbo Kinijoje, buvo Čiang Kai-šeko patarėju. Pamatęs Čiang Kai-šeko ir amerikiečių žalingą politiką Kinijoje, jis pradėjo veikimą dėl taikos. Dr. Endicott dalyvavo

Du pasižymėję muzikai, H. Cable ir Leslie Bell. Vienas yra labai gabus chorvedys (L. Bell), o kitas — orkestro direktorius. Jų tymas pa-

staruoju laiku labai išgarsėjo Toronte ir ant radio. Jų programą galima girdėti sekmadeniais nuo 8.30 val. iki 9.00 val. vakaro.

L. L. Draugijos Nariams

Į Visus LLD Narius Kanadoje ir JAV

Kol šie žodžiai per spaudą jus pasieks, visi Lietuvių Literatūros Draugijos nariai Kanadoje būsite gavę po du egzempliorius brošiūros "Už Šviesią Ateitį".

Lietuvių Literatūros Draugijos Kanados kuopų atstovų suvažiavimas, kuris įvyko rugsėjo 3 ir 4 d.d., Toronte mieste, kaip matėte spaudoj ir, beabejo, girdėjote iš savo delegatų raportų, buvo brandus, visapusiškai pasekmingas. Praėjo sklandžiai, padarė daug svarbių tarimų. Pats suvažiavimas, diskusijos ir nutarimai rėmėsi, pagrindiniai, ant trijų raportų-pranešimų, būtent: Kanados Veikiančio Komiteto sekretoriaus J. Lesevičiaus raportu organizaciniais reikalais; Z. Janausko pranešimu "Už Šviesią Ateitį", kuriame jis nuosekliai analizuoja Kanados socialę, ekonominę ir politinę padėtį, bei Tarybų Lietuvos liaudies pirmynžangą, jos priešus, darydamas atitinkamas išvadas, ir K. Kilikevičiaus pranešimu "Karo Nuostoliai Žmonijai", kuriame detalai vaduojantis oficialiais statistiniais daviniais nurodo kokius baises nuostolius gyvybėmis, ekonomiriai ir kultūriniai karai neša žmonijai, kas karus ruošia ir prie jų veda ir kaip mūsų Draugija galėtų prisidėti savo darbais prie tų žmonių, kurie darbuojasi, kad karų daugiau nebūtų, kad pasaulyje viešpatautų pastovi taika.

taikos Kongresuose Paryžiuje, Meksikos mieste ir kitur. Spalį 9 dieną, Massey Hall, jis išduos raportą iš Taikos Kongreso, kuris įvyko Meksikos mieste, Meksikoje. Visi kviečiami dalyvauti ir išgirsti jo raportą.

Mitingas prasidės 8.30 val. vakaro. Salės durys atsidarys 7.30 val. vakaro.

Kadangi šie pranešimai svarbūs savo turiniu, reikšmingi mūsų Draugijai ir bendrai visiems lietuviams, todėl suvažiavimas nutarė išleisti juos brošiūros formoje.

Klausimas, kaip pasiekti visus narius? Veikiantis Komitetas priėjo išvados, kad geriausia, tai pasiūsti visiem Draugijos nariams po du egzempliorius. Manome, kad kiekvienas narys turėtų turėti vieną brošiūrą sau, o po vieną išplatinti — parduoti. Tai labai nedidelė pareiga. Pasitikime, kad ją pasistengsite visi nariai atlikti.

Kaip matot, brošiūros kainą 25 c. Tačiau ši brošiūra išleista ne pelno tikslu, todėl nė vienas narys neturi jausintis, kad čia naudojama prievarta. Mes pasiuntėme visiems nariams ir pilnai pasitikime, kad nuosirdūs mūsų Draugijos nariai ir simpatikai, laisvai, savanorišku įsipareigojimu įvertins brošiūros reikšmę ir už ją atsilygins ar paaukos padengimui išleidimo brangių išlaidų.

Platinimui, jei turėsite noro, nebus sunku. Mes kartais sutinkame lietuvių, kurie, sakosi priešingi mūsų organizacijai. Kiti, mūsų Draugiją persistato sau kaip kokį baisų ir už tai jos vengia. Pasiūlykite tokiems žmonėms įsigyti brošiūrą, lai pasiskaito, susipažįsta su mūsų Lietuvių Literatūros Draugija, su jos tikslais, siekais ir troškimais.

Jei kartais kurie turėtų mėt perspektyvų išplatinti daugiau, kreipkitės pas savo kuopos sekretorių ar tiesiog į KVK, jums bus prisiūsta. Atsilyginimui už brošiūrą

pinigus ar aukas irgi galite perduoti savo kuopos finansų sekretoriui, arba pasiūsti tiesiai Kanados Veikiančiam Komitetui.

JAV Nariams

Mes pasiuntėme ir į Jungtines Amerikos Valstijas, Lietuvių Literatūros Draugijos kuopoms po kelias kopijas. Mes manome, kad brošiūra lygiai yra svarbi ir JAV, kadangi nors brošiūroje nagrinėjami Kanados lietuvių reikalai ir uždaviniai, bet joje liečiami taipgi ir tarptautiniai politiniai klausimai, kaip kad karo pavojus ir taikos klausimas ir t.t.

Todėl pažangūs JAV lietuviai, dienraščių "Laisvės" ir "Vilnius" skaitytojai, įsigykite tą brošiūrą. Kreipkitės į savo kolonijoje gyvuojančias LLD kuopos valdybą, ar tiesiog į LLD Kanados Veikiančią Komitetą. Jums asmeniniai ar platinimui su mielu noru brošiūrą prisiūsimė.

J. Lesevičius

LLD K. V. K. Sekretorius
P. O. Sta. "D", Box 44,
Montreal 22, Que.

PRAGA. — Čekoslovakijoje suimti 46 kunigai, kurie vykdo Vatikano dekretą priešingą šalies įstatymams.

Benjamin Britten, kurio operą "Peter Grimes" perstatys Canadian Broadcasting Corporation Operos Kompanija, trečiądienį, spalį 12 dieną, 7.30 val. vakaro. Svarbiausias roles vaidins Frances James ir William Morton. Neužmirškite, kad šią operą bus galima girdėti iš CBC radio stočių. Pirmu kartu Kanadoje.

Lietuvis Barberis

Stag Barber Shop

Skubus ir Geras Patarnavimas

P. MOTIEJUNAS
Savininkas

640 Main St., Winnipeg

Norintieji susitikti su savo tautiečiais užeikite į

NATIONAL HOTEL

635 MAIN ST., WINNIPEG, MAN.
Įvairios rūšys alaus, taipgi kambariai nakvynėi.
Sav. Peter Chernecki

Pasidairius po Tarybų Lietuvą

Naujas Kauno Aukštųjų Mokyklų Papildymas

KAUNAS. Vėl pagyvėjo aukštųjų mokyklų auditorijos. Čia atvyko šimtai jaunuolių ir merginų laukti į stojamųjų egzaminų.

Labai gyva Kauno valstybiniame universitete. Paduota apie 800 pareiškimų priimti į universitetą. Jų tarpe 70 gimnazijų abiturientų, baigusiu su aukso ir sidabro medaliais, o taip pat baigusiu su pasižymėjimu technikumus. Jie priimti į universitetą be egzaminų. Į universitetą stojantis jaunimas — daugiausia darbo valstiečių vaikai. Daugelis iki tarybų valdžios negalėjo svajoti apie aukštąjį mokslą.

Otono Švėgždos tėvas — dabar kolūkietis, Buržuazinės Lietuvos laikais jis buvo bežemis. Jo sūnui tiktai tarybų valdžios metais buvo galima lankyti vidurinę mokyklą. Otonas su aukso medaliu baigė Plungės gimnaziją ir nutarė tapti inžinieriumi-elektriku. Jaunuolis priimtas į elektrotechnikos fakultetą. Čia priimtas ir Petras Buterlevičius. Jo tėvai yra Anykščių apskrities "Traktorius" artelės nariai.

Lietuvos žemės ūkio akademija priima į naujus fakultetus: socialistinės žemdirbystės organizacijos bei planavimo ir miškų ūkio fakultetus. Universiteto statybos fakultetas praturtėjo nauju skyriumi vandentiekio inžinieriams paruošti. Iš viso šiais metais į Kauno penkių aukštųjų mokyklų pirmuosius kursus bus priimta apie 1,000 studentų.

Didžiojo Spalio 32-jų Metinių Garbei

Tūkstančiai Vilniaus, Kauno ir Šiaulių įmonių darbininkų-pirmūnų įvykdė savo penkmetinį planą. Šiuo metu, Lietuvos fabrikuose bei gamyklose, su nauja jėga išsivystė socialistinės lenktynės dėl penkmetinio plano įvykdymo iki Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 32-jų metinių.

Lenktynėse dalyvauja miško odų, maisto, tekstilės bei metalo pramonės darbininkai.

Vilniuje su didžiu pakuolimu įvyko miesto stachanovininkų susirinkimas. Įsijungdami į priešpali nes lenktynes, Vilniaus įmonių stachanovininkai išpareigojo įvykdyti penkmetinį planą pagal gamybos apimtį iki lapkričio 7 dienos.

Kolūkių Laukuose

Jaunuose Lietuvos kolūkiuose sparčiais tempais vyksta vasaros nuėmimas ir grūdų kūlimas. Šimtai pir-

maujančių žemės ūkio artelėlių paroduoda valstybei grūdų virš plano.

Žiemkenčių sėjai sparčiai ruošiasi Šiaulių apskrities kolūkiai bei tarybiniai ūkiai. Atliktas pakartotinas pūdyimų įdirbimas. Žiemkenčių pasėlių plotas apskrityje padidės iki 800 hektarų.

Kaune

Kauno miesto pramonė 8-nių mėnesių planą įvykdė anksčiau laiko. Vietinės pramonės įmonės, gaminančios kokles, baldus, miško medžiagą, avalynę, indus, trikotažą ir pan., savo penkmetį jau įvykdė.

Janonio vardo fabrikas pradėjo gaminti aukštos rūšies rašomojo popieriaus.

Pasibaigė įstojamieji egzaminai Kauno aukštosiose mokyklose. Į universiteto, žemės ūkio ir veterinarijos akademijų bei institutų auditorijas atėjo naujas papildymas.

Knygų Platinimo Mėnuo

Respublikoj prasidėjo knygų platinimo mėnuo. Dideli knygų platinimo turgai atidaromi Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir kituose miestuose. Daugiau kaip 300 naujų kioskų organizuojama kaimo vietovėse. Knygų platinime aktyviai dalyvauja tūkstančiai visuomenininkų - knygnešių — komjaunuolių, ryšininkų, bibliotekų, mokyklų ir klubų darbuotojų.

Lietuvos rašytojai važinėja po periferiją skaitydami lekcijas ir pranešimus apie šių laikų literatūrą. Miestų šefuojančios organizacijos komplektuoja šimtus bibliotekų, kurios siunčiamos kolūkiams dovanai.

Gyvai prekiauja Vilniaus ir apskričių centrų knygynai ir kioskai.

Teatrai Ruošiasi Naujam Sezonui

Lietuvos valstybiniai teatrai rengiasi naujam sezonui. Dramos teatras sezoną pradės spektakliu apie lietuvišką kaimą "Obelys sužydės". Teatro reperatuaroose yra kelios vietinių autorių pjesės, papasakojančios apie respublikos naują gyvenimą.

Dovana Sostinės Jaunimui

Atsiliėpdami į tarybinės vyriausybės rūpinimąsi sostinės atstatymu, "Dinamo" draugijos nariai išpareigojo laisvu nuo darbo laiku savo jėgomis ir neišleisdami valstybinių lėšų įrengti savo stadioną.

1948 metų birželio mėnesį žalumynais apaugusiose kalvose Kostiuškos gatvėje pradėtas statyti stadionas su

trimis kapitalinėmis tribūnomis. "Dinamo" kolektyvas per praeitus metus atliko didelį darbą. Nukastos kalvos ir nuvalyta sporto aikštelė. Šiems darbams įvykdyti reikėjo per mesti daugiau kaip 30 tūkstančių kubinių metrų žemės. Atvežta ir sudėta ne mažiau kaip vienas milijonas plytų, 11 tūkstančių kvadratinų metrų velėnų, nutiesta apie vieno kilometro ilgio vandentiekis, padaryti lietaus vandens nuleidžiamieji vamzdžiai ir t.t.

Visam šiam darbui atlikti buvo sunaudota 65 tūkstančiai darbo valandų.

Ypatingas pastangas stadionui spartesniam įrengimui parodė "Dinamo" draugijos rajoninės tarybos.

Statybos darbai jau baigti. Atidarymo proga įvyks rajoninių sporto kolektyvų fizkultūrininkų paradas, o taip pat draugijos narių masiniai sporto pasirodymai: lengvoji atletika, gimnastika, futbolo rungtynės.

Kolūkio Plytinė

ZARASAI. Smalvos valsčiaus "Garbingojo darbo" kolūkio valstiečiai savo jėgomis įrengė plytinę. Joje kolūkietiai jau pradėjo plytų gamybą. Dar šiais metais "Garbingojo darbo" kolūkio valstiečiai savo plytinėje numato pagaminti apie 60 tūkstančių plytų, kurios bus panaudotos gyvenvietės statybai

Įvykdė Penkmečio Programą

KAUNAS. Kauno miesto Lenino, Stalino ir Požėlos rajonų pramonės kombinatų kolektyvai šių metų pavasarį išpateigė pokarinį stalininį penkmetį įvykdyti per ketverius metus.

Išsivysčiusių socialistinių lenktynių dėka, Lenino, Stalino ir Požėlos rajonų pramonės kombinatų kolektyvai ištesėjo savo žodį: įvykdė penkmečio gamybos planą.

Vilniaus Buriuotojai Pajūryje

Šiomis dienomis iš Klaipėdos grįžo grupė Vilniaus buriuotojų. Jiems vadovavo S. Povilionis.

Pajūryje sostinės buriuotojai išbuvo apie 2 savaites. Vilniečiai atliko praktiką didesnėmis ir įvairesnėmis jachtomis. Sostinės buriuotojai jachta "Gintaru" atliko pirmąją turistinę kelionę Kuršių mariomis į Nidą. Pakeliui sustojo Juodkrantėje ir Pervalkoje.

J. Naras

41 Nauja Gimnazija

Rugsėjo 1 dieną Lietuvoje

pradeda darbą 41 nauja gimnazija. Iš viso naujaisiais mokslo metais jų bus 170. Tuo pat metu progimnazijų skaičius pasieks 663. Tai — kelis kartus daugiau, negu prieš karą.

A. Baranausko Vardo Muziejus Įgijo Vertingus Eksponatus

ANYKŠČIAI. Rašytojo A. Žukausko-Vienušio prižiūrimas memorialinis A. Baranausko muziejus šiomis dienomis įgijo vertingų eksponatų. Jalmininkų kaime, pas valstietį Povilionį rastas poeto smuikas, o taip pat "Anykščių šilėlio" autoriaus nuotrauka. Pastaroji turi ypač didelę vertę.

Šio kaimo apylinkėse muziejus įgijo ir eilę kitų eksponatų, jų tarpe 1863 metų sukilėlių namų darbo ginklus.

Pas Mičiurinicėjus

J. MOTIEJUNAS

Naujų Bulvių Veislių Kūrėjas

Paskutiniams mūšiams su vokiškaisiais grobikais nuaidėjus, Dotnuvos selekcinės stoties (Lietuvos TSR) direktoriaus pavaduotojas K. Bėčius gavo laišką iš mažo Paltavos srities miestelio (Ukrainoje).

"Brangus drauge Bėčiaus, — buvo pasakyta laiške, — į jus kreipiasi kolūkietis-bandytojas. Vakar aš perskačiau laikraštyje apie jūsų naujai išvestą bulvių veislę "Milda". Labai prašau jus atsiųsti man nors keletą akucijų. Ivanas-Ostapenko".

"Mildos" akutės, matyti, dar buvo kelyje, kai tuo pačiu adresu — Kostui Bėčiui į Dotnuvą atėjo kitas laiškas nuo tarybinio selekcininko Gerno: "Iš laikraščio 'Socialistinė žemdirbystė' aš sužinojau, kad jūs, Dotnuvos stotyje, vykdote bulvių selekcinės darbus ir išvedėte ankstyvą veislę 'Milda'. Prašau prisiųsti nors keletą šios veislės bulvių".

Ir štai "Milda" peržengė Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos ribas. Prisiųsti jos pavyzdžių prašė daugelis. Naujos veislės reikalavo Lietuvos tarybiniai ūkiai bei apskritys. Atvyksta į Dotnuvą kitų selekcininkų stočių atstovai, išsiveždavo su savim po keletą "Mildos" šakniagumbių ir po to atsiųsdavo ko puikiausius atsiliepinimus apie naujų bulvių veislę, girdami ją dėl aukšto derlingumo bei gero skonio.

Tai buvo pirmas stambus Bėčiaus pasisekimas. Tiesa, veislė turėjo ir trūkumų. "Milda" stokojo krakmolo. Ar galima buvo šita pašalin-

Mokytojų Konferencija

Karininkų namų salėje prasidėjo Vilniaus apskrities pradinių ir septynmečių mokyklų vedėjų ir mokytojų konferencija. Čia apsvaustomi 1948-49 mokslo metų darbo rezultatai ir kt. klausimai. Konferencijoje dalyva uja apie 500 apskrities švietimo darbuotojų. Ji tęsis 3 dienas.

L. Stacys

Baigiama Elektrinės Statyba

Joniškis. Prie Žagarės mairūno Nr. 2 baigiami elektrinės įrengimo darbai. Sutvarkytos turbinos, atlikti pamatai generatoriui, šiuo metu tvarkomas elektros tinklas, vedamos naujos linijos.

Be miesto gyventojų elektrai naudosis "Aušros" ir kitų artimųjų kolūkių valstiečiai.

J. Naudužas

ti? Reakcinio tipo selekcininkai, Morgano sekėjai į šią klausimą atsakydavo neigiamai: "Tam, kad gauti naują veislę, reikia anksčiau ją turėti", — kartodavo jie prancūzo botanisto — idealisto Žordano aforizma, tuo pat metu tvirtindami, kad gamtoje kiekviena augalo veislė jau yra ir selekcininkai vien tik "atranda" jas, kaip kokią negyvenamą salą vandenyne.

Progresyvinės, mičiurinės krypties biologijoje sekėjai į klausimą ar galima pagerinti veislę atsakydavo teigiamai. Didysis gamtos pertvarkytojas Mičiurinas surado būdą, leidžiantį šito pasiekti.

Remdamasis savo ilgamečiais giliais tyrimais bei bandymais, Mičiurinas priėjo kurybiškos, revoliucinės išvados: "Žmogaus kišimosi dėka yra galima priversti kiekvieno gyvūlio ar augalo formą keistis daug greičiau į pusę, pageidaujamą žmogaus".

... Kelių žingsnių atstume nuo stoties kontoros stovi nedidelis stiklinis namelis. Stiklo aprangoje labai patogiai daryti įvairius augalų bandymus. Čia dirba jauna gabi selekcininkė Irena Šiušaitė. Jos uždavinys — gauti krakmolo padaugėjimą "Mildos" veislės bulvėse.

Porceliano vazone "Mildos" krūmas. Jis jaunas ir kaip visa, kas jauna jautrus supančiai aplinkai. Tai poškėpis. Jam bus skiepijama kitos bulvių veislės augymė, apie kurios kokybę kalba jos pavadinimas "Krakmolinės".

(Bus daugiau)

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.
Atskira kopija 6 centai

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto, 3, Ontario, Canada.
ASMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: Waverley 0592

REIKIA SUSTIPRINTI KULTŪRINĮ VEIKIMĄ

Vasaros karščiai jau praėjo. Prasideda ruduo, paskui bus žiema, pavasaris. Trys metų sezonai kartu. Visi trys tinkami viduriniam veikimui, parengimams, susirinkimams, paskaitoms ir kitiems kultūrinėms užsiėmimams, kurie kultūringam žmogui taip jau reikalingi, kaip ir maistas. Juo labiau tas reikalinga mums, ateiviams, emigrantams. Nors daug metų gyvename Kanadoje, tačiau mes negalime apsieiti be veikimo, charakteringo mums, lietuviams. Tik tokia saviveikla gali palaikyti mus aukštesniame kultūriname laipsnyje. Be tokio veikimo mes susmuktume, kadangi mes negalime pilnai įsilieti į vietinį veikimą, į jo gyvenimą. Kita vertus, Kanados kultūrinis gyvenimas yra sudarytas iš tokių tautinių nuotrų.

Mūsų organizacijos ir pavieniai veikėjai bei menininkai turi jausti pareigą stoti priešakin tokio veikimo. Tautiečiai laukia tokios vadovybės. Jų gyvenimas reikalauja tokio kultūrinio pajūrinimo. Be to jis būtų labai sausas. Susidarytų sąlygos atšalimui nuo kultūros, nuo meno, pasinėrimui į nenaudingus užsiėmimus, kaip kortavimas, girtavimas ir t.t.

Pastaruoju laiku jaučiamas apstingimas visoj Kanadoje. Vieni aiškina, kad lietuviai paseno. Kiti sako, kad praturtėjo. Treti sako, kad susikūrė šeimynas, nebeturi laiko. Visa tai gali būti tiesa. Bet argi senesniai, turtingesniai ir su šeimyna žmogui jau nebereikia kultūros žiūrėti? Priešingai, visur kultūra reikalinga, o geriau gyvenantiems ji dar geriau priinama.

Prasigyvenusiems reikia neužmiršti, kad darbo žmonių laimėjimai nėra amžini šioj sistemoj. Galima greitai nustoti to, kas yra užgyventa. Algų nukapojimai, infliacijos, nedarbas gali sugriauti tuos pamatus, ant kurių jie stovi, jeigu nebus veikama už tai, kad apsaugoti tuos laimėjimus. Daug žmonių yra gyvenę gerai, bet šiandien jie pavargę eilėse. Jie, slystelėjo kur nors. Taip gali slystelėti ir darbo žmonių judėjimas.

Tiktai apsišvietęs, kultūringas žmogus yra žvalus, gabus ir tvirtas ginti savo interesus. Tad visų pareiga daugiau atkreipti į kultūros ir apšvietos veikimą. Gerai padirbėjus bus smagiau vasaroti, kada ateis tam laikas.

NESPRIKSEKIT PERDAUG

Nepriklausomos Lietuvos pekeliai mėgsta rašyti apie Tarybų Sąjungos ir Vokietijos sutartį. Jie nori sudaryti opinią, kad ta sutartis pastato Tarybų Sąjungą šale Vokietijos ir dėl to užsitarnauja vienodo pasmerkimo. Žmonės turi labai siaurą akis arba nenori nieko daugiau matyti, jeigu taip galvoja.

Kam gi nežinoma Muncheno sutartis, kurios vyriausia auka buvo Čekoslovakija? Kam nežinomi "džentelmenų" susitarimai tarp Italijos ir Anglijos, tarp Vokietijos ir Anglijos? ir t. t.? Kam nežinomi nesikišimo ir kitoki pakatai, kurie atidavė naciams ir fašistams ištisas šalis, kaip Austrija, Ispanija ir t. t.?

Tarybų Sąjungos sutartis su Vokietija buvo pasirašyta po to, kai visos kitos šalys turėjo jau po kelias sutartis. Tos sutarties tikslas buvo tas, kad išlaimėti laiką. Ji buvo pasekmė nepavykusių Tarybų Sąjungos pastangų sudaryti bloką prieš Vokietijos ir Italijos agresiją.

Jeigu statyti Tarybų Sąjungą šale nacių Vokietijos dėl tos sutarties, tai kaip tuomet bus su Anglija ir Francija, kurios pasirašė Muncheno pakatą su ta pačia Vokietija dar prieš tai ir atidavė Čekoslovakiją? Muncheno pakatas buvo didžiausias nacių paakstinimas prie agresijos. Tarybų Sąjungos ir Vokietijos pakatas nieko neatidavė Hitleriui. Jis išgelbėjo Baltijos šalis, pusę Lenkijos.

Tiktai nežinėliai, istorijos kraipytojai gali užsiimti tokiais argumentais, kokius kelia Nepriklausomos Lietuvos juokdariai. Tai taktika, kaip ir tos bobos, kuri jau visa

KAS NAUJO PASAULYJE

Laikraštinkai dabar vėl turi daug medžiagos savo raštams. Prezidento Trumano pranešimas, kad Tarybų Sąjunga turi atominę bombą, suteikė naują temą. Visi komentatoriai ir kolumnistai pasileido aiškinti, kaip rusai taip greitai pasidarė bomba, kas dabar atsitiks pasaulyje ir t.t.

Nei vienas, tačiau, iš jų nebando gvildinti, kaip apsaugoti pasaulį nuo karo, kuriam būtų panaudotos atombombos. Tas klausimas jiems visai nesvarbus.

Yra du pasiūlymai sąryšyje su atombombomis. Vienas yra Jungtinių Valstijų, o kitas — Tarybų Sąjungos. Jungtinės Valstijos siūlo įsteigti atominės energijos kontrolę, o paskui jos, jeigu ta kontrolė jas patenkintų, sunaikintų atominės bombas. Tarybų Sąjunga siūlo uždrausti atominę bombų vartojimą visai, sunaikinti jau esamas ir įsteigti kontrolę, kad niekas negamintų, paliekant, žinoma, teisę kiekvienai šaliai naudoti atominę energiją civiliniams reikams.

Amerikiečių pasiūlymą Tarybų Sąjunga atmetė už tai, kad jis atimtų iš kitų šalių teises naudotis atominę energija civiliniams reikams.

vandenyje būdama dar vis rėkė, kad "kirpta". Nenuostabu, kad tokius žmones gyvenimas blaško, kaip nuvytusius lapus.

Iš pelų virvės nenuvysit.

Jau Gėlės Nuvyto

JOVARAS

Jau gėlės nuvyto, nulinko...
Jau tamsiosios miglos atslinko;
Dangaus nebepuošia balti debesėliai,
Toli iškeliavo pilki vieversėliai...

Paukšteliai, laisvi ir džiaugsmingi,
Toli iškeliavo laimingi, —
Parskridę jie vėl užgiedos artojų liams;
Mes būsim dėkingi šitiems paukštužėliams.

Norėčiau ir aš pasikelti
Su paukščiais, visuomenę kelti
Ir auštančio ryto giedoti linksmybę,
Ir dirbantiems broliams atnešti ramybę.

Kad giesmės klestėtų ir augtų
Ir liaudį iš dulkių ištrauktų,
Purvus išdžiovinusios, duotų gražumą
Ir žmones pakeltų į aukštą šviesumą.

Norėčiau, kad tautos pakiltų,
Kad širdys nuo meilės apšiltų,
Linksmi kad pragystų, kaip tie vieversėliai, —
Tai pavyzdį duoda laisvi paukštužėliai.

Didžturėjų gobšumas ir dvaras
Kankinamiems broliams padaro
Šios žemės gyvenimą šiurkštų ir juodą...
Ir mums, prispaustiems, dainuoti neduoda.

1910.X.21

Ji nesutinka, kad Jungtinės Valstijos, pagalba savo sąjungininkių, įvestų racionalizaciją atominės energijos. Tarybų Sąjungai, esant mažumoj, būtų galima visai neduoti tos energijos.

Praktiškiausia, rodos, būtų tai uždrausti atominės bombas, paskui įvesti sekimą, kad niekas negamintų jų. Jeigu būtų susekta, kad kuri nors šalis laužo įstatymą, būtų galima imtis atitinkamų pastangų.

Už vis praktiškiausia, žinoma, įsteigimas pastovios taikos. Jeigu taika bus, tai atominės bombos nebus reikalingos. O jeigu kils karas, tai kas tuomet galės sulaikyti vieną ar kitą šalį? Tuomet tiktai baimė atpildo bus apsauga. Naciai nepanaudojo dujų tiktai bijodami, kad jų neišnuodytų.

Komedijų Jungtinėse Tautose dar vis pasitaiko.

Čiang Kai-šeko atstovas apkaltino Tarybų Sąjungą davime direktyvų Kinijos komunistams.

Kažin kas davė direktyvas Sinkiangui ir kitų provincijų valdžioms pereiti liaudiškos Kinijos pusėn? Jų gubernatoriai su visomis armijomis perėjo liaudies pusėn.

Amerikiečiai ne tik direk-

tyvas davė, bet ir ginklais ir kitkuo rėmė, bet nieko neišėjo.

Kinijos žmonės nenori Čiang Kai-šeko ir jo atstovų Jungtinėse Tautose.

Nemanykit, tačiau, kad ta komedija negaus artistų. Greičiausiai ir amerikiečiai paims kokią nors rolę.

Tarybų Sąjunga nutraukė sutartį, kurią buvo pasirašiusi su Jugoslavija. Ta sutartis vadinosi draugiškumo sutartimi ir buvo sudaryta ant 20 metų.

Tarybų Sąjungos nota, įteikta Jugoslavijos atstovui Maskvoje, sako, kad Vengrijos išdavikų byla iškėlė viršūn, kad Jugoslavijos valdžia su Tito priešakyje veikė prieš Tarybų Sąjungą jau per keletą metų.

Yra manoma, kad ir Tarybų Sąjungos kaimynės, Bulgarija, Vengrija, Rumunija, Čekoslovakija ir Lenkija nutrauks ryšius su Jugoslavija, patekusią į trockistinių elementų rankas.

Keturiasdešimt Anglijos parlamento narių inėse parlamentui sumanydama, kad Anglijos premjeras Klement Atli dėtų pastangas suvesti krūvon Staliną ir Trumaną dėl pasitarimo su tikslu užkirsti kelią lenktynėms atominė bombų gamyboje.

Šios grupės lyderiu buvo kapitonas Raymond Blackburn, kuris matė atominės bombos sprogimą Pacifike, 1946 metais.

Britai susirūpinę. Atsitikime atominio karo, Londonui ir kitiems britų miestams būtų didesnis pavojus, negu amerikiečių miestams.

Fordo darbininkai Jungtinėse Valstijose laimėjo didelę pergalę. Jie išsireikalavo iš Fordo kompanijos pensijas po \$100 į mėnesį pasiekus 65 metų amžiaus. Pensijų fondą turės sukelti kompanija. Sutartis pasirašyta ant pūstrečių metų.

Unija reikalavo algas pakelti irgi, bet nusileido, kada Fordas sutiko duoti pensijas.

Manoma, kad ši sutartis padarys įtaką į kitas industrijas. Pusė milijono plieno darbininkų reikalauja tokių pensijų. Angliakasiai streikuoja už tai, kad kompanijos atsiasako nuo pensijų.

Čekoslovakija ir Anglija pasirašė prekybinę sutartį, apimančią \$31,000,000 apyvartos per metus.

Sutartis padaryta ant penkių metų.

Pastabos

Tos atominės bombos dabar jau nebuvo ramumo visiems politikieriams ir žurnalistams.

Kada vien amerikiečiai jas turėjo, buvo daug lengvesnė problema. Jie rašė ir kalbėjo apie tai, kaip galingos tos bombos, kaip greitai jos sunaikintų rusų miestus.

Dabar klausimas pasikeitė. Dabar jau reikia rašyti apie rusų atominės bombas.

Pirmieji "žinovai", be abejonės, surado, kad rusai patys nemokėjo tų bombų pasidaryti. Jas padarė vokiečiai ir pabalčio mokslininkai.

Bet matyti jos buvo didelės ir galingos, kad net už rubežių girdėjosi.

Rusai sako, kad jie kalnus griaua su atominėmis bombomis, bet tas ne tiek svarbu. Svarbu, kad jos toli girdisi ir neduoda ramybės.

Mes čia, Kanadoje, turime vieną didelį "teoretiką" užsienio reikalais. Juoni yra Saturday Night užsienio reikalų redaktorius Wilsonas Woodside.

Kad ir didelis "ekspertas" toje srityje, tačiau ir jam ši problema sunki.

Jis sako, kad amerikiečiai galėtų nieko nelaukę pradėti mėtyti savo bombas ant Rusijos miestų, tik yra vienas "mažmožis".

"Demokratiški" žmonės, girdi, negali pradėti bombas mėtyti be prirengimo visuomenės.

Reiktų daug rašyti. O kas blogiausia, reiktų padaryti tarimą parlamente.

Girdi, rusai, tą viską matydami, galį pirmi numesti savo atominės bombas ir tuomet, aišku, būtų ne kaip.

Ir kodėl ponas Woodside norėtų pirmas pradėti mėtyti atominės bombas ant rusų?

Už tai, kad paskui, kada jie prisigamins, bus "nepraktiška".

Jis norėtų tuojuos pradėti "preventyvišką" karą.

Bėda tik tame, kad būtų sunku jį pradėti niekam nežinant.

Velionis prezidentas Ruzveltas yra pasakęs, kad nesvarbu, kas išsaus pirmą šūvį. Svarbu, kas išsaus pasakutinį.

Hitleris iššovė pirmas, bet kur jis šiandien?

Visiems "preventyvio" karo lyderiams gali būti toks galas.

Žmonija, liaudis, nori taikos, o ne karo.

J. V.

Bernard Baruch, Jungtinių Valstijų atominės energijos kontrolės plano autorius, skaito apie prezidento Trumano pranešimą, kad ir "raudonieji" turi atominę bombą. Spėjama, kad amerikiečiams dabar teks keisti savo nusistatymą šiuo klausimu.

Ką Kiti Rašo ar Sako

Sukrėtė Pasaulį

Washingtono kalba, jog pripažinimas, kad ir TSRS turi atominę bombą, ir kad ten padaryti bandymai, sukretė pasaulį, žinoma, seną pasaulį, kurs jau ir taip buvo kratomas.

Pačiame Washingtone daug kas reiškia baimės.

Sen. McMahon ragina Trumaną tartis su Stalinu dėl taikos užtikrinimo.

Kongresmanas John Rankin sako, reikia bėgti iš Washingtono kur nors į "slaptą sostinę".

Labai galimas daktas, kad mūsų užsienio politika bus keičiama, nors Achesonas sako nebus.

Atominiai mokslininkai gerai žiūri į tą paskelbimą.

Keli Vokietijos atominės energijos mokslininkai sako, kad Tarybų Sąjungai, kaip ir Amerikai, galint pasigaminti atominės bombas taika geriau užtikrinama.

Abiems pusėms grėsia sunaikinimas, žmonės nesileis karan.

Dr. Leo Szilard, izikos profesorius Chicagos Universitete, skaitomas "tėvu atominės bombos", sako, žinant, kad Paryžius, Londonas, Bruselis ir Amsterdamas gali būti sunaikinti į 24 valandas, žmonės nenorės palaikyti Atlanto Pakto, kuris veda prie naujo karo.

Dr. Harold Urey, irgi atominis mokslininkas, sako, kad Sovietams turint atominę bombą visokios sąjungos "vakarų demokratijai išlaikyti", kurios fakte yra blokadai prieš Tarybų Sąjungą, liekasi bevertės.

Dr. Edward Cruetz, Carnegie Technologinio Instituto atominis mokslininkas, sako, paskelbimas, kad Tarybų Sąjunga turi atominę bombą,

vra geras dalykas. Dabar milijonai žmonių rimčiau susirūpins taika ir norintieji karo prieš TSRS atvės, žinodami, kad ir jiems patiems yra didelis pavojus.

Dr. Arthur Snell, Oak Ridge atominės laboratorijos vedėjas, mano, kad dabar visi turės įsitikinti, kad vienatinis kelias taiką išlaikyti, tai susitarimas atominių karo įnagių kontroliavimui ir abiejai palaikymas gerų santykių.

Londono kalba apie pasikeitimus "vakarų fronte". Britai labai jaučia pavojų, jei kiltų karas. Londonas ypač greit pavojaus susilauktų.

Britai gal ieško kelio susitarimui su TSRS. Jei su Bevinu ir Attlee tas nebus galima, tai be jų bus.

Kai Širdis Tvaksi

Z. GĖLĖ

Širdužė aš dainiaus turiu, Šiaip ar taip kalbėsi: Vos jinai man suliepsnoja — Bėgu į šlamėsį, Į šlamėsį pinavių, Į šlamėsį miško, Pro kurį andai saulutė Taip širdingai tryško.

Aš varguolių dainininkas: Pamatau berželį, Tuoj apgiedu, apdainuoju Jojo skurdžią dalį. Seniau jis linksmai kuždėjo Margajai pievužei, — Dabar verkia ir raudoja, Susikrimitęs užia.

Aš dainelių sėjikėlis — Tai kiekvienas žino: Uždainuoju — visi lekia Į daubas beržyno. Jaunos mergos gėles renka, Su bernais juokauja, O berniukai josna meilę Beria pilna sauja.

New York Times mano, kad mūsų užsienio politika bus keičiama. Tas laikraštis rašo, jog komercijos departamentas jau leido Amerikos firmoms parduoti Tarybų Sąjungai mašineriją.

Paties Trumano šiuo tarpuotos svarbios informacijos skelbimas irgi reikšmingas.

Jei jau liepos mėnesį padaryti išbandymai atominės bombos Sovietuose, kodėl iki šiol tylėta?

Vienas dalykas neabejotina, būtent, kad serganti troškimu svaidyti atomines bombas ant TSRS, atvės žinodami, jog ir ant jų gali nukristi. — J. Andrusis.

Tik Musolinis Išliko

Italai atsimena, kad tokie dideli žmonės, kaip Mazzini ir Garibaldi, Italijos nepriklausomybės herojai, ir visi jų pasekėjai buvo ekskomunikuoti. Karalius Viktoras Emanuelis II, kuris panaikino bažnytinis tribunolus, taipgi susilaukė tokio pat likimo, kaip ir garsieji Piedmontese valstybininkai, grafas Cavour, ir premjeras Massimo d'Azeglio, kurs buvo dievotas katalikas.

Masinis ekskomunikavimas prasidėjo 10 metų vėliau, 1860 metais, kuomet Italijos patriotų armijos, norėdamos suvienyti Italiją, pradėjo okupuoti popiežiaus teritorijas, kurios nusišė per visą centralinę Italiją iki pat Bolognos. Šios armijos ir šimtai tūkstančių piliečių, kurie per plebiscitą balsavo už Italijos apvienijimą, pateko po popiežiaus kirviu.

1866 ir 1867 metais du įstatymai dėl panaikinimo religinių ordenu užtraukė ekskomunikaciją ant visų, kurie užgyrė ir įvykdė juos — tai yra, visų parlamento narių, kurie balsavo už juos, kabineto ir teisėjų, kurie pravedė juos gyveniman.

1870 metais Roma buvo atimta iš popiežiaus ir Italijos vienybė pasiekta; ir vėl popiežius ekskomunikavo visus, kas tik dalyvavo šiame istoriniame įvykyje, pradedant generolu Cadorna. Apie tą laiką taipgi karalaitis, kuris vėliau užėmė sostą kaip Umberto I, buvo ekskomunikotas.

Atrodo, kad tiktai vienas žymus Italijos valstybininkas bėgyje šimtmečio išvengė ekskomunikacijos, tai Benito Musolinis. — **The Nation.**

Ne Šokt, o Liūdēt

Clevelando smetoninė Dirva protestuoja, kam fašistinė Amerikos Lietuvių Taryba savo kongreso darbotvarkę išdėjo šokių vakarą. Galima, girdi, pavalgyti ir koncertuoti, bet šokti yra didelis nusidėjimas. Kodėl? Ogi todėl, girdi, kad "Visuo-

SYPSĖNOS

Tik Pabandyk

Zmogus įbėgo į alinę pakelėje ir užklusė baro laikytoja, ar jis nežino būdo, kaip sulaukyti žaksėjimą.

"Geriausias būdas", pareiškė baro laikytojas, "yra suduoti per veidą šlapiu rankšluosčiu."

"Pabandyk, kad nori," tarė žmogus. "Tu tur būt nežinai mano žmonos".

— o —

Jos Nori Kalbėti

Dvi moterys ėjo į orlaivį. Viena tuojuos kreipėsi į lakūną:

"Prašome nesikristi greičiau už balsą, nes mes norime pasikalbėti kelionės metu".

— o —

Kaip Bankierius Tapo

Mažo miestelio bankierių užklupo reporteris.

"Pasakyk man," klausė reporteris, "kaip tamsta pradėjai banko biznį?"

"Labai paprastai," atsakė bankierius: "Pirmiausia iškabinau plakatą 'Bankas'. Tuojuos vienas atnešė \$100, paskui kitas \$200. Už keių dienų aš įsitikinau, kad biznis eina gerai ir aš pats padėjau \$50 savo pinigų."

tinas Amerikos Lietuvių Kongresas) turi susirinkti liūdėjimui, o ne pasilinksminimui.

Pilnai sutinkame su tolia Dirvos išvada. Tik liūdėti jų Kongresas ir susirinks, nes nieko daugiau nebeturi. Amžinai nusidėvėjo visi blofai apie Lietuvą. Niekas jais nebetiki. Čia reikia tik karčių ašarų. Bet labai abejotina, ar tos fašistinės ašaros be atgaivins baisiai susmukusį Tarybos kromelį. — **Laisvė.**

Prelatas Boulier

Ne tik Francūzijoje, bet ir visam demokratiniam pasauly, vardas prelato Boulier minimas su didele pagarba. Šis katalikų dvasiškis yra didelis ir nuoširdus taikos ir demokratijos draugas. Paryžiaus arkivyskupas bandė jį pagąsdinti Vatikano ukazu, kad katalikams nevalia bendradarbiauti su komunistais, bet prelatas Boulier tęsė savo demokratinį darbą.

Neseniai jis pareiškė: "Aš nesutiksiu, kad francūzų kraujas būtų liejamas be diskusijų, be pasipriešinimo jei Valstybės Departamentas (Amerikos) paskelbs, kad Ameriką užatakavo nežinia kur, gal Murmanske... Atomine bomba yra kriminalinis įrankis, agresijos įrankis... Aš balsuoju už taiką... Aš noriu taikos, nes esu kuni- (Pabaiga ant 8 pusl.)

MOKSLAS IR RELIGIJA

Prof. Dr. J. MATULIS
Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Prezidentas

(Tęsa)

Jei laukiniškumo gadyne Engelsas charakterizuoja kaip gatavų gamtos produktų pasisavinimo epochą, tai vėlesniąją, barbariškumo gadyne galima laikyti žemdirbystės ir gyvulininkystės pradžios epocha, kurioje žmogus išmoko dauginti gamtos produktus savo aktyviu darbu. Šioje epochoje atsiradę privatinės nuosavybės pradai, smarkiai pasikeitė pirminė bendruomeninė santvarka, žmogus kaip atskiras individas įgavo daugiau svorio ir reikšmės. Visi šie pasikeitimai labai praplėtė žmogaus akiratį, praturtino jo praktines žinias, išvystė abstraktaus mąstymo pajėgumą. Kartu su tuo žymiai kitėjo religinės pažiūros bei kulto formos.

Barbariškumo gadyne, atsiradus gyvulininkystei, atskiros piemenų gentys išsisklaidė po didelius žemės paviršiaus plotus. Išsibarstę dideliuose, retai gyvenamuose plotuose, žmonės priklausė išimtinai nuo neapbrėžiamos gamtos stichijos. Todėl gamtos stichija ir didingos gamtos jėgos stipriai atspindėjo barbariškumo gadyinės žmonių religinėse pažiūrose. Tai buvo gamtos ir stichijos kulto gadyne, iš kurios pamažu išaugo politeizmas, t. y. daugdievyystė. Galingų gamtos reiškinių aiškinimas prasidėjo nuo gamtos jėgų sudvasinimo. Sudvasintos gamtos jėgos žmonių vaizduotėje pamažu įgavo žmogiškus pavidalus, buvo suteikti jiems vardai, kiekvienai dvasiai priskirtas apibrėžtas charakteris. Tuo būdu atsirado Saulės, Žemės, Derlingumo ir kitokios dvasios bei deivės ir jų kultai. Periodiškas saulės, žemės, augmenijos ir kitų gamtos reiškinių kitimas davė medžiagos priskirti atitinkamoms dvasioms mirtingumo ir iš mirties prisikėlimo savybes. Kiekviena gentis kūrė savo dvasias, išdirbo jų garbinimo būdus, savitas kulto formas su šokiais ir žaidimais, įvedė savo šventes. Dalis šių švenčių ir gamtos kulto apeigų pateko į dabartines didesnės religijas, pavyzdžiui, senosios ir piūtės apeigos krikščionybės ir kitų religijų kultūrai, saulės ir dangaus deivės Amataresu garbinimas dabartiniame Japonijos Šinto religijos kulte ir t.t.

Įdomu pabrėžti, kad kol tebeviešpatavo bendruomeninė santvarka, žmogus neturėjo jokio individualios sielos supratimo. Sielos sąvoka turėjo "kollektyvų" pobūdį.

Ji buvo laikoma ne atskiro žmogaus, bet visos genties atributu. Žmogus gaudavo sielą iš savo genties, iš protėvių, turėdavo ją per visą gyvenimą, ir po mirties vėl ją atiduodavo savo genčiai, vėl ji tapdavo visos genties nuosavybe. Ryšium su tuo žmogus neturėjo dar jokio individualaus pomirtinio gyvenimo supratimo. Pirminėje visuomenėje individualios sielos sąvoka negalėjo atsirasti dėl to, kad pats žmogus buvo glaudžiai susijęs su gamtiniais giminytės ryšiais su savo gentimi ir per visą gyvenimą nuo jos neatšiskirdavo.

Tada dar nebuvo jokių kulto tarnų — vaidilų ir kunigų, nebuvo šventyklų. Religinis apeigų atlikimas ir kulto reikalai buvo visos genties rankose. Vėliau, pradėjus didėti turtams ir atsiradus šeimos nuosavybei, prasidėjo pirminės bendruomenės santvarkos irimas. Kartu su tuo religinėse pažiūrose, greta gamtos jėgų dvasinimo ir jų garbinimo, žymų vaidmenį pradėjo vaidinti visuomeninės jėgos, kurios pradžioje buvo visai nesuprantamos ir atrodė nepriklausomos nuo žmogaus valios. Religijoje visuomeninės jėgos pirmiausia pasireiškė visuomenės viršūnių atstovų sudievinimu, jų pomirtiniu garbinimu.

Stiprėjant patriarchinei šeimai ir kaupiantis šeimos nuosavybei, įvyksta darbo pasiskirstymas, atsiskiria protinis darbas nuo fizinio, atsiranda kulto tarnai — žyniai, vaidilos ir kunigai, statomos šventyklos ir dievų namai. Protinį darbą pasisavina privilegijuotos viršūnės, o fizinis darbas paverčiamas visos likusios žmonių masės pareiga. Privilegijuotos, užsiimančios protiniu darbu viršūnės sudaro siaurą eksploatatorių luomą, kuris pradeda grobti bendruomenės nuosavybę, savintis genčių ir giminių žemes. Vaidilos, kunigai ir apskritai žyniai-profesionalai sudaro to paties gimstančio eksploatatorių luomo žymią dalį ir nuo šiol visiems laikams jie lieka eksploatatorių luomo ištikimiausiais tarnais ir bendrininkais, jo valios reikėjai.

Kunigai ir žyniai dažnai sugrobdavo genčių ir giminių žemes, kurios tariamai būdavo skiriamos dievų aukoms. Vergovės gadyne mes matome juos stambių vergvaldžių tarpe. Aišku, kad jie laimina vergų medžioklės ir turtų grobimo karus. Tada sukuriama karo dievybės, pradedamas prak-

tikuoti žmonių aukojimo kultas. Religinėmis aukomis tampa vergai ir karo belaisviai. Šios rūšies religinės formos gerai žinomos iš esamųjų istorinių tautų paminklų, kaip senovės germanų, egiptėnų, babiloniečių ir kitų. Visai suprantama, kad tuo metu į religiją įsiterpia naujas — sąmoningo masių apgaulinimo elementas. Jei pirmieji religijų pradai primityvioje visuomenėje gimė be jokios sąmoningos apgaulės, tai atsiradus kunigams ir žyniams, sąmoningai pradedamos kurti religinės sistemos, suteikiant joms pritaikintą dogmatiką, paremiant ir sutvirtinant atitinkamais stebuklingumu ir paslapčių elementais, paverčiant religiją įrankiu viešpatuojančių viršūnių valdžiai išlaikyti, jų galybei stiprinti.

Suminėti visuomeniniai religinių pažiūrų ir kulto formų pakitimai turėjo didžiulį įtakos žmogaus pažinimo vystymuisi, mokslo pradų formavimuisi. Perėjimas nuo primityviškiausių įrankių ir darbo metodų prie tokių sudėtingų technologinių procesų, kaip puodų žiedimas, metalurgijos pradų sukūrimas, sudėtingų žalvario ir geležies įrankių ir ginklų gamyba, kalviškų dumplių, rankinių malūnų, rato ir kovos vežimų išradimas, laivų statyba, architektūros pradų sukūrimas, menišku dirbinių gamybos išobulėjimas ryškiai rodo milžinišką žmogaus patyrimo išaugimą, amatiniško meno išobulėjimą, kūrybinių žmogaus jėgų išsivystymą. Suminėtieji išradimai ir amatai, perduodami vienu ar kitoms, padėjo sudaryti rimtus įvairių technologijos mokslo šakų pradus. Gyvulių prijaukinimo, žemdirbystės išplėtimo, kultūrinių augalų įvedimo procesai žmogui suteikė be galo gausios, praktiškos gamtos pažinimo medžiagos. Gamtos pažinimui labiau išplitus, pradėjo formuotis pirmieji gamtos mokslų pradai. Gamtos ir technologijos mokslų formavimasi palankiai veikė bendras intelektualinis žmogaus išaugimas, abstraktaus mąstymo formų išsivystymas. Greta praktiškų žinių kaupimosi, prasidėjo kai kurių faktų apibendrinimai ir jų teorinis aiškinimas. Gimė paprasčiausios teorijos, pats būdingiausias mokslo pradų požymis.

Jau buvo minėta, kad pradėjus formuotis klasiinei visuomenei, įvyko protinio darbo atsiskyrimas nuo fizinio. Protinį darbą žynių ir kuni-

Ne visuomet ir Jungtinių Tautų organizacijoje ginčijamasi. Štai (iš kairės į dešinę) britų valstybės sekretorius Hector McNeil, Čiang Kai-šeko atstovas L. Chiel,

Brazilijos atstovas M. C. De Freitas, Tarybų Sąjungos atstovas A. Y. Višinsky ir Jungtinių Valstijų atstovas W. R. Austin linksmai nusiteikę.

gų asmenyje pasisavino valdantysis eksploatatorių luomas. Fizinį gi darbą jie pakliko vergams. Ryšium su tuo mokslas atsidūrė kulto tarnų rankose, o kadangi nuolat besivystydami jis griovė nusistovėjusias dogmas, tai dvasininkai jį buvo uždarę storose šventyklų sienose. Tai tūkstančiams metų sustabdė tolimesnį mokslo vystymąsi. Teorija liko atplėta nuo praktikos. Nuo šio laiko prasidėjo sunkus mokslo išsivadavimo kelias, jo kovų su prietarais ir religijomis kelias. Šis kelias ypatingai

buvo sunkus todėl, kad paklika vergams praktika be teorijos negalėjo pakilti aukščiau paprasto amato ir ilgus amžius turėjo klaidžioti apgraibomis, be rašto perteikiama iš rankų į rankas. Antra vertus, teorija be praktikos greitai nuklydo į fantazijų sritį, buvo užteršta prietarais, mistiniais elementais ir pajungta religinių sistemų dogmatikai sustiprinti, eksploatuojamųjų liaudies masių sąmonei aptemdyti.

(Bus daugiau)

Kas Buvo Stasys Varkulevičius?

J. YLA

Kommerciniai laikraščiai pranešė, kad St. Louis ežere, netoli nuo Montrealo, išpuolė iš laivo ir prigėrė L. Varkulevičius. Mums atrodo, kad bus S. Varkulevičius. Spauda matomai turi klaidą, kas liečia vardą.

Pranešime buvo dar paminėta, kad prieš tai įvykusios muštynės, kad provinciale policija suėmusi du jūrininkus apklausinėjimui. Matyti yra įtarimas, kad jis buvo išstumtas kokių piktadarių.

S. Varkulevičius mums teko pažinti truputį daugiau. Jis buvo vienas iš dipukų. Atvykęs į Torontą, jis atsiėmė Liaudies Balsą raštinėn ir prašė padėti gauti darbą. Mes sujungėm jį su jūrininkų unija, per kurią jis ir gavo darbą ant laivų.

Pirmiausiai jis plaukiojo ežeriniais laivais. Vėliau jis gavo darbą ant didesnių laivų. Jis buvo patyręs jūrininkas, o tokie labai reikalingi visur. Bet jis, kaip ir kiti jūrininkai, greitai susidūrė su sunkumais.

Kanados laivų kompanijos, turėdamos valdžios ir dešiniųjų unijų vadų pritarimą, pasijomo sudaužyti jūrininkų uniją. Jūrininkai buvo priversti išeiti į streiką. Streikas užklupo Varkulevičių Kuboje. Tenai jis su draugais buvo suimtas ir ap-

kaltintas kaip maištininkas. Bet tas neišdegė. Pasirodė, kad juos negalima skaityti maištininkais, nes jie yra jūrininkai, kurių unija iššaukė juos į streiką. Jie buvo paleisti ir pasiųsti į Montrealą. Jie nukentėjo ir medžiaginiai.

Būdamas Montreale, Varkulevičius atsižymėjo kaip susipratęs jūrininkas. Jis atsisakė eiti skebauti, nors jam siūlė didelį atlyginimą. Jis dalyvavo delegacijose, kurios lankėsi Otavoje ir reikalavo, kad valdžia suvaldytų gengsterius, šaudančius jūrininkus, kurie gina savo gyvybines teises.

Vienu žodžiu, S. Varkulevičius pasirodė pavyzdingas unijistas, solidarai laikėsi su savo draugais kovoje už jūrininkų reikalus.

Kol tyrinėjimas bus vedamas, kol nebus tikrai žinoma, kaip jis mirė, mes negalime daugiau pasakyti, kas atsakomingas už jo gyvybę. Bet mes galime pastebėti, jog jau visa eilė jūrininkų žuvo nuo piktadarių, kuriuos matyti pasamdė arba skebinės unijos lyderiai arba samdytojai. Los Angelės priplaukoje rasti prigėrę net keli jūrininkai, įskaitant unijos lyderio švogeri.

Kanados jūrininkų delegacija reikalavo valdžią ieškoti

Vak

PARYŽ
danciosios
klikos, ku
prie galios
Vakarų V
vieno atž
kietijos ka
tija, kad p
stengsis už
demokrati
žinome, ka
devyni kle
vi demokr
čių Partij

šovinis

Premjė
naeris yra
yra persig
šovinizmu
po išrink
lumštini
dėjo, "ka
kad neat
rias nuo r
ir rusai".
jo Pomoz
prūsiją. I
rus parla
traukė jo
"Aš jau g
ti amerik
formoje",
ku prūsij
nu atsakė
militarist
tada jūs
ramiai st

Adenau
žinoma, n
ne augina
prie vilos
veno. Jan
rė Kelno
met mies
britams,
net jiems
nacinis:
nacinis
Šiandien
rinų zon

Pro-n

Finans
varijos
Schaeffe
jankiai j
prezident
kus turė
cizmas t
aiškus. J
iš tarny
duoti po
kovotoja

kaltinink
tavo amė
Jų tarpe
čius. Jie
rininkų
lia mintį
gali būti
terijų, ku
kitų gyv
Tuo ta
galvą at
Varkule
mas iš n
jės galv
sigrind
gaus gyv

Vakarų Vokietijos Kabineto Išvaizda

PARYZIUS. — Senoji valdančiosios klikos grupė, tokios klikos, kuri atvedė nacizmą prie galios, vėl randasi balne Vakarų Vokietijoje. Iš kiekvieno atžvilgio Vakarų Vokietijos kabinetas yra garantija, kad pro-nacinė reakcija stengsis užgniaužti kiekvieną demokratijos žiburėlį. Mes žinome, kad kabinete sudaro devyni klerikalai, trys "laisvi demokratai" ir du Vokiečių Partijos nariai.

Šovinistas, Militaristas

Premjeras daktaras Adenaueris yra klerikalas, kuris yra persigėręs militarizmu ir šovinizmu. Pirmoje kalboje po išrinkimo premjėru, jis kumštini mušė į stalą ir žadėjo, "kad mūsų tauta niekad neatsizadės žemių, kurias nuo mūsų atplėšė lenkai ir rusai". Jis omenyje turėjo Pomožę, Sileziją ir Rytprūsiją. Kuomet vienas kairus parlamento narys pertraukė jo kalbą sušukdamas: "Aš jau galiu jus išvaizduoti amerikiečio generolo uniformoje", Adenaueris tipiškai prūsišku arogantišku tonu atsakė, išduodamas savo militaristo psichologiją: "Ir tada jūs turėsite prieš mane ramiai stovėti."

Adenaueris, kaip tai yra žinoma, nacizmo laikais Kelne augino gėles savo darže prie vilos, ir ramiai sau gyvenė. Jankiai jį vėliau padarė Kelno burmistru, bet kuomet miestas buvo perduotas britams, jie jį atstatė, nes net jiems atrodė per daug pro nacinis: jis atsisakė atleisti nacių iš svarbių tarnybų. Šiandien jis visų trijų vakarinių zonų premjeras.

Pro-nacis Schaefferis

Finansų ministras yra Bavarijos juodas klerikalas Schaefferis. Tuoj po karo jankiai jį padarė Bavarijos prezidentu, bet jie jį netrukus turėjo atleisti, nes jo nacizmas tada buvo per daug aiškus. Jis atsisakė atleisti iš tarnybų nacių, atsisakė duoti postus anti-naciniams kovotojams. Toks aiškus bu-

kaltininkų. Jūrinių pikieta-vo amerikiečių konsulatų. Jų tarpe buvo ir Varkulevičius. Jie protestavo prieš jūrinių žudymą. Tas ir kelia mintį, kad Varkulevičius gali būti nauja auka tų gens-teriu, kurie atsakingi už kitų gyvybę.

Tuo tarpu mes lenkiame galvą atiduodami pagarbą S. Varkulevičiui, kuris yra pirmas iš naujųjų ateivių padėjęs galvą naujų tėvynėi besigrumdama už darbo žmogaus gyvybinius reikalus.

jo pro-nacizmas, kad nuo jo net buvo atimta teisė laikyti bet kokį postą valdžioje, ir jis buvo apskelbtas pro-naciu. Net patys klerikalai, taip vadinama jų Krikščionių Socialė Unija (CDU) jį nustūmė į užkulius.

Nuo to laiko niekas nepasikeitė su Schaefferiu. Jis lieka toks pat pro-nacis. Bet jankių atsinešimas į nacių pagrindiniai pasikeitė. Ir šiandien tas pats Schaefferis yra vakarinių zonų finansų reikalų ministeris laisvas padėti savo draugams finansieriams, kurie užsodino Hitlerį ant vokiečių tautos sprando.

Plieno Fabrikantas

Vidaus reikalų ministerija yra "patikimose" rankose, buržuazija ir okupacinė valdžia gali būti tikra, kad vidaus reikalų ministeris žinos, kaip spausti darbininkus, persekioti kairiečius ir laikyti bizūną virš liaudies pečių. Tas vidaus reikalų ministeris yra daktaras Heinemannas, "Reinische Stahlwerke" trusto direktorius, tai yra, plieno fabrikantų agentas, kuris pripratęs prie darbininkų judėjimo gniaužimo. Jo buvimas kabinete užtikrina, kad policija taps dar aiškiau pro-nacinė, kad nacinės metodos bus vartojamos prieš darbininkus.

Nebus Žemės Reformos

Nereikia nei minėti, kad iš tokio kabineto negalima tikėtis žemės reformos, lygiai kaip negalima tikėtis jokių kitų socialių reformų. Ir tai dar aiškiau simboliniai pabrėžia faktą, kad žemės reikalų ministeris yra Wilhelmas Niklas, Bavarijos aukštas pareigūnas dar kaiserio laikais, ir pats didelis dvarininkas.

Dvarininkas žemės reikalų ministeris, plieno trusto direktorius vidaus reikalų ministeris, Bavarijos pro-nacis finansų reikalų vedėjas, ir taip toliau ir taip toliau, — toks yra Vakarų Vokietijos kabinetas.

Ir prie to dar reikia pridėti, kad Jokūbas Kaizeris, buvęs tarybinės zonos klerikalų vadovas, yra "Rytų Zonos reikalų" ministeris. Mat, Adenauerio kabinetas turi pretenzijas valdyti ne tik vakarines zonas, bet visą Vokietiją.

Socialdemokratų Rolė

Socialdemokratai, kurie savo anti-komunistine propaganda prisidėjo prie dabartinės padėties privedimo,

dabar opozicijoje. Buržuazijos partijos juos (socialdemokratus) išnaudojo ir dabar, kaip kokį išspaustą citriną, nustūmė šalin. Tas duoda dabar socialdemokratams galimybę vėl vartoti kairesnes frazes ir rodyti paviršutinišką kovingumą. Bet Schumacheris ir jo draugai vis viena randasi dilemoje. Komunistinė frakcija parlamente, nors susidedanti tik iš keliolikos deputatų, labai veikli ir aštriai kritikuoja kabineta. Dažnai socialdemokratai atsiranda jiems nemalioje padėtyje: jie priversti paremti komunistų pasiūlymus, o ko ne ko, bet to Schumacheris su savo karčia neapykanta komunizmui tikrai nenori. Vargšai socialdemokratai, — tokia jau visuomet sunki jų dalis.

A. Miškūnas

Dr. Tingfu S. Tsiang, Čiang Kai-šeko atstovas Jungtinėse Tautose. Jis verkia, kad rusai kalti, kad Kinijos liaudis varo lauk jo valdžią. Jis duoda skundą Jungtinėms Tautoms, bet atrodo, kad nėra didelio ūpo imti jo skundą.

Liaudies Balso Vajus

Jau į aštuonioliktus metus įžengė pirmas Kanados lietuvių darbo žmonių savitraštis, Liaudies Balsas. Tai Kanados ir Jungtinių Valstijų progresyvių lietuvių pastangų ir pasiaukavimo gražus rezultatas dėl pasitarnavimo progresui.

Liaudies Balsas, kaip ir visi kiti darbininkiški laikraščiai, buvo įkurtas ir yra išlaikomas kaip darbo žmonių įrankis kovoje už geresnę ateitį darbininkų klasei ir bendrai visai žmonijai. Todėl sunkiausias ekonominio krizės metais pažangūs lietuviai neleido ir dabar neleidžia, kad laikraštis dėl ekonominių trūkumų nukentėtų. Viskam brangstant ir su tuo didėjant laikraščio išlaidoms, Liaudies Balso rėmėjai lygiagrečiai padidino ir paramą jam.

Kas keletą metų atgal buvo galima gauti už 25 ar 50 centų, tai dabar reikia dolerio. Laikraščio įplaukos už prenumeratas paauogo tiek, kiek buvo gauta naujų skaitytojų, už skelbimus kainos senos. Parama aukomis žymiai padidėjus, bet ji negalėjo išlyginti daug žymiau padidėjusias laikraščio išlaidas.

Kad užtikrinus Liaudies Balso ateitį, tai prieš laikraščio vadininkus ir rėmėjus ir šiemet stovi labai didelis uždavinys — pasekmingas pravedimas Liaudies Balso vaju.

Vajui Laikas ir Kvotos

Liaudies Balso vaju prasidės spalio (October) 15 d. ir tęsis iki gruodžio (December) 15 d.

Vajui kvota numatyta gauti 100 naujų skaitytojų ir sukelti aukomis bei parengimais \$1,500 dėl Liaudies Balso paramos. Finansinė kvota

šiemet turėjo būti padidinta, bet imant domėn praeitų vaju vadininkų darbštumą ir rėmėjų duosumą, mes tikime, kad ir šiame vajuje kvota bus išpildyta su geru kaupu.

Kadangi tarpe LLD rajonų paprastai eina lenktyniavimai už pasekmingesnę kvotą išpildymą ir pavyzdgingiausiai kvotą išpildęs rajonas rekorduoja savo vardą ant Istorinės L.B. Trofėjos ir pačią trofėją laimi tiems metams, tai imant domėn rajonų organizacinį pajėgumą, yra rekomenduojamos sekančios kvotos:

Pirmam rajonui, su Montrealu priešakyje, gauti 30 naujų skaitytojų ir sukelti aukomis bei parengimais \$400.

Antram rajonui, su Torontu priešakyje, gauti 45 naujų skaitytojų ir sukelti \$700 aukų.

Trečiam rajonui, su Winipegu priešakyje, gauti 13 naujų skaitytojų ir sukelti \$200 aukų.

Ketvirtam rajonui, su Vancouveriu priešakyje, gauti 12 naujų skaitytojų ir sukelti \$200 aukų.

Vajininkams Dovanos ir Punktai

Praeituose Liaudies Balso vajuose laikraščio darbštieji talkininkai-vajininkai labai gražiai atsirekomendavo. Iš jų darbštumo ir pasiaukavimo pavyzdžius emė įvairiose šalyse gyvenanti progresyviai lietuviai. Net kitų tautų darbo žmonių susirinkimuose buvo minimi lietuvių darbštieji vajininkai. Neabejojame, kad ir šiemet Liaudies Balso vajininkai, jei ne dar puikiau, tai panašiai kaip praityje pasirodys.

Pirmiems penkiems geriausiai pasidarbusiems vaji-

ninkams ar vajininkams yra skiriamos dovanos: pirma — \$25.; antra — \$20.; trečia — \$15.; ketvirta \$10 ir penkta — \$5.

Pirmieji trys daugiausia aukų surinkę bus apdovanoti tik ką išleistomis Tarybų Lietuvoje knygomis.

Pasibaigus vajui visi pirmieji vajininkai bus perstatyti Liaudies Balse skaitytojams patalpinant laikraštį jų paveikslus.

Vajininkų pasidarbavimas bus rekorduojamas ir jiems dovanos skiriamos panašia tvarka, kaip ir praeituose vajuose, pagal punktų bei šu- lig surinktų aukų sumą. Punktai bus skaitomi sekančiais: už naują metinę prenumeratą 18 punktų; už atnaujintą — 6 punktai.

Šiomis dienomis išsiuntisėjame laiškus ir vajui reikalingas blankeles. Labai prašome juos priimti ir išnaudoti visas galimybes pasidarbuoti dėl Liaudies Balso sustiprinimo. Tie draugai ar organizacijos, kurie dėl kokių nors priežasčių nebūtumėte gavę nuo mūsų laiško, o numatote bent kokias galimybes pasidarbuoti ar paremti Liaudies Balso, tai labai prašome atsiliepti, o mes pasiūšime vajui reikalingas blankeles.

Svarbiausia, tai dėkime kuo daugiausia pastangų gavimui naujų skaitytojų dėl Liaudies Balso.

Didesniųjų kolonijų lietuvių prašome laike vaju susuruoti po parengimą laikraščio naudai. Kur yra galima reikia suruoti kultūrinis parengimus, koncertus. Tų kolonijų lietuviai, kur vieniems nėra galimybių suruoti parengimų, tai patartina tartis su kitų tautų darbo žmonių organizacijoms ir bendromis jėgomis suruoti kokius nors parengimus dėl parėmimo pažangaus judėjimo ir kartu Liaudies Balso.

Na, tai visi į didžiąją Kanados lietuvių darbymetę, — į Liaudies Balso vaju darbą.

Administracija

PRAGA. — Amerikietis vardu Sammett suimtas kaip šnipas, Marianbade, Bohemijoje.

MOSŪ LIGONIAI

TORONTO. — Šiomis dienomis rimtai susirgo H. Naujokienė ir P. Jokubauskas. Nuo savęs linkiu abiem greitai pasveikti.

Report.

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
371 Bay St., Toronto
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232

MONTREALO ŽINIUS

Išsiskyrė iš Gyvųjų Tarpo

Rugsėjo 27 d., Notre Dame ligoninėje, širdies liga mirė Rožė Zymantienė, sulaukusi 67 metų amžiaus. Paliko didžiausiamė nuliudime savo gyvenimo draugą, dukterį, tris sūnus, tris marčias ir žentą, 4 anūkes ir labai daug draugų bei draugių.

Velionė paėjo iš Seinų apskrities, Rudaminos valsė., Jauna būdama išvyko į Angliją, kur apsivedė su drg. A. Zymantu ir iš Anglijos prieš 45 metus atvyko į šią šalį ir apsigyveno Montreale.

Velionė buvo labai tykaus būdo, gilių minčių, susipratusi, atsipalaidavusi nuo religinių prietarų. Ji buvo laisvai, be religinių apeigų, palaidota. Jos kūnas, sulig pagaidavimo, atiduotas sudegimui.

Velionei tenka didelis kreditas už gražiai išauklėtą šeimą, kuri turėtų būti pavyzdžiu kitoms motinoms. Velionės karstas buvo paslėptas gėlėse — virš dvidešimts vainikų, tai nuo draugų, daugumoj kitataučių, iš vaikų darboviečių, nuo kaimynų, nuo šeimos. Taipgi buvo du vainikai nuo LLD 137 kuopos ir nuo 47 kuopos.

Išsėkis ramiai, užbaigus gyvenimo kelionę, o gyvenimo draugui, šeimai ir gimineiems giliausia užuojauta šioje liūdesio valandoje.

IŠ LLD 137 kp. Susirinkimo

Rugsėjo 25 d. įvyko minėtos kuopos mėnesinis narių susirinkimas, į kurį atsilankė gražus būrelis narių, žinoma, neganėtinai skaičius, bet šiuo laiku daug šios kolonijos

jos lietuvių serga "grybų liga". Kai tik ateina "Weekend", tai kas tiktai sugriebia automobilių, važiuoja grybauti. Kaip ten nebūt, susirinkimas praėjo labai gražiai. Nariai iš klausė delegato raportą apie atsibuvusį LLD Kanados kuopų ketvirtą suvažiavimą, jį apdiskusavo. Kiti suvažiavimo dalyviai raportą papildė.

Kadangi sekantis kuopos susirinkimas įvyks tik šio mėnesio pabaigoje, tai kad nesusivėlinti su Liaudies Balso vajumi, šiame susirinkime išrinktas vjaus komitetas, į kurį sutiko įeiti dd.: **J. Urbanavičius, J. Petranskas** ir pereinę metų geras vadininkas **B. Šalčiūnas**. Jie kooperuos su LLD 47 kuopos L.B. vjaus komitetu. Kiek teko girdėti, tai komitetas darbą jau pradėjo.

Taipgi apkalbėta ir žieminio sezono parengimų klausimas bei kiti kuopos reikalai ir po gražių diskusijų, susirinkimas baigėsi.

Meno Mylėtojams

Šioj kolonijoje yra susiorganizavęs, veikia slavų tautų jaunimo klubas, kuris turi užsibrėžęs gana gražius tikslus: jie organizuoja sporto ratelius, muzikos, dainų, šokių grupes, chorus ir t.t. Mokyklos organizuojamos trijuose distriktuose: Point St. Charles, vidury miesto ir Lachine. Pamokos vyks kartą į savaitę. Mokestis už pamokas sekantis: vienam mokiniui į mėnesį \$1.25. Jei du mokiniai rasis iš tų pačių namų, kainuos tik \$1.50 į mėnesį už abu, o jei trys mokiniai, tai \$1.75 į mėnesį.

Šios kolonijos lietuvių tarpe yra daug talentingų jaunuolių, kurie galėtų lankyti kalbamą mokyklėlę. Į ją galima užsiregistruoti penktadieniais ir antradieniais nuo 7 v. v. iki vėlomos 618 Sharon St., o dėl informacijų, galima telefonuoti LA. 7754 arba WE. 8933.

Lankanti šią mokyklą turėtų daug naudos. Galima pasirinkti kurią nors sritį. Sąlygos yra geros. Nesivėluokite su užsiregistravimu.

Apsivedė Janina Juraitytė

Rugsėjo 24 d. apsivedė Janina Juraitytė su kitataučiu vaikinu Nick Hettel. Vestuvių puota, dalyvaujant tik artimiesiems įvyko pas Janinos tėvelius. Nors dalyviai buvo skirtingų tautų, bet

nuotaika buvo labai graži, visi gražiai linksminosi ir vaišinosi puikiai pagamintais valgiais ir gėrimais.

Apie Janiną netenka daug kalbėti, ar ją girti. Ji pati yra labai puikiai save atsirekomendavusi, savo malonumu ir meniškais gabumais.

Jaunieji "medaus mėnesį" praleisti išvyko į New Yorką, o iš ten važiuos aplankyti jaunojo sesutės.

Linkiu laimingo šeimyninio gyvenimo!

Vedybų Sukaktuvės

Rugsėjo 24 d. pas dd. P. ir K. Trečiokus stuboje, drg. Trečiokienės iniciatyva, padedant Karalevičienei ir Kukiems, buvo suruosta surpyzo partija, dvidešimties metų vedybinio gyvenimo paminėjimo Jonui ir Marytei Valašimams.

Rugsėjo 25 d. pas dd. K. Spaičius stuboje, drg. Spaičių iniciatyva, pagalbint M. Gudienei ir Vaicikauskienei, buvo suruosta partija paminėjimui 20 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvių Petriui ir Marei Niaurams.

Abi partijos buvo labai

gražios. Abieji "jaunieji" yra labai dėkingi ruošėjams ir atsilankiusiems bei prisidėjusiems prie partijos.

Serga

Teko nugirsti, kad savaitė atgal buvo labai sunkiai susirgusi Kiškienė — Vlodo Kiškio žmona. Smulkesnių žinių apie susirgimą neteko sužinoti.

Jau keletas mėnesių, kai drg. J. Verbyla skųsdavosi, kad jam skauda dešinę ranką. Nežinojo kas per priežastis. Tik dabar, ištyrus, paaiškėjo, kad rankoj buvo įlindęs mažytis plieno gabaliukas. Savaitė atgal padaryta operacija. Nors mažas daiktas buvo įlindęs, bet skausmas ir operacija buvo didelė.

Linkiu sergantiems greitai pasveikti.

Korespondentas

KA KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pusl.)

gas". Prelatas Boulier atstovauja didelį skaičių tokių katalikų, kurie nori taikos ir kovoją už taiką. — L. Pruseika.

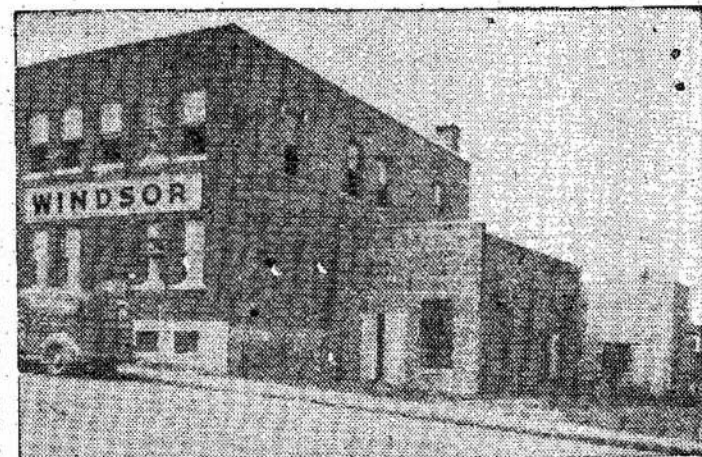
Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655
816 Jean Talon, W. Montreal

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRENMORE 6679

VERDUN, QUE.

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRENmore 1135

Telefoną Atsako Lietuvaite

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaučiūnas, A. Majauskas

Tel.: BELaire 2200.

Valandos: 4—5 po pietų, 7—9 vak. ir sulig susitarimo, išskiriant seštadienius ir sekmadienius.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Kuria savo ligoninę, egzaminuoja ir gydaus įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir persvietimus (X - Rays). Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kaina.
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus ligų, Akušerijos ir Venerinių ligų

3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL

Valandos Nuo 3 iki 9 Val Po Pietų

Tel. LA. 4441

Dr. H. Rosenfeld'as

Oficialus MLSDPD ir DLKVNPD Gydytojas

Kalba Lietuviškai

Valandos: 2—4 v. p. p., 7—8 v. v. ir susitarus

4539 PARK AVE. Montreal, Que.

LLD Ka Suvažiau

Suvažiavim 160

SESIJA I

Suvažiavimą a nados Veikianč pirmininkas J. V 3 d., 2.30 val. p.p seniausį Draugi Šerpyti, tarti atidarymo žodį.

Kanados Veikteto sekretorius Komiteto vardu datų komisija: (126 kp., Var Sklenj (15 kp., ir J. Mikaliūna (real).

Pirmininkai: — Z. Janauska (Toronto), antra Radzevičius (21 nipeg) ir trečia M. Gudas (137 al).

Sekretoriais: (162 kp., Toron sielis (KVK, M Spaudos-Rezo sijos: J. Yla (ronto), P. Kisie (Montreal), P. Pa kp., Windsor) (126 kp., Vanc

Visi pasiūlyt vienbalsiai užg užėmė savo vie

Sesijos pirm nauskas užėmė miausiai pakvie CK sekretorių ką tarti žodį. Centro Komite pažangiu lietu

Liaudies Bals J. Yla padar laikraščio reika

damas, kad LE ekonominiai ir čio įtekmė ne t nijusi tarp sen Kanados lietuvi kart vis plečia bar naujai atv kietijos lietuvi

Kuopų deleg ja-sveikina:

Tolimiausios couver, B. C., Kiškis padaro s tingai priruoš jamos kuopos kia suvažiavin ma, nuo kuop narių — \$94.5 vimo gauta pa nuo J. Mikšio; ir K. Melaviči

217 kp., W

delegatas J. R pat gerai atra stovaujamos k

ir įteikia pasv

15 kp., Port

delegatas J. S duoda jo atsto

kų darbininkų

ma ir įteikia \$15.

LLD Kanados Kuopų Suvažiavimo Protokolas

Suvažiavimas įvyko rugsėjo 3 ir 4 dd., 1949, 160 Claremont St., Toronto, Ont.

SESIJA I

Suvažiavimą atidarė Kanados Veikiančio Komiteto pirmininkas J. Vilkelis rugs. 3 d., 2.30 val. p.p. ir pakvietė seniausį Draugijos narį, A. Šerpytį, tarti suvažiavimo atidarymo žodį.

Kanados Veikiančio Komiteto sekretorius J. Lesevičius Komiteto vardu siūlo į Mandatų komisiją: M. Kiškienę (126 kp., Vancouver), J. Sklenį (15 kp., Port Arthur) ir J. Mikaliūną (47 kp., Montreal).

Pirmininkai: pirmajai sesijai — Z. Janauskas (162 kp., Toronto), antrajai sesijai — J. Radzevičius (217 kp., Winnipeg) ir trečiajai sesijai — M. Gudas (137 kp., Montreal).

Sekretoriais: J. Žukauskas (162 kp., Toronto) ir L. Kisielis (KVK, Montreal). Spaudos-Rezoliucijų komisijon: J. Yla (162 kp., Toronto), P. Kisielienė (KVK, Montreal), P. Pargelėnas (21 kp., Windsor) ir P. Kiškis (126 kp., Vancouver).

Visi pasiūlyti kandidatai vienbalsiai užgirti ir tuojau užėmė savo vietas.

Sesijos pirmininkas Z. Janauskas užėmęs vietą, pirmausiaus pakviečia Draugijos CK sekretorių D. M. Šolomską tarti žodį. Jis pasveikina Centro Komiteto ir visų JAV pažangių lietuvių vardu.

Liaudies Balso redaktorius J. Yla padaro pranešimą laikraščio reikalais, pareiškdamas, kad LB tvirtai stovi ekonominiai ir kad laikraščio įtekmė ne tik kad įsišaknijusi tarp seniau atvykusių Kanados lietuvių, bet jis kas kart vis plečiasi ir tarp dabar naujai atvykusių iš Vokietijos lietuvių.

Kuopų delegatai raportuoja-sveikina:

Tolimiausios, 126 kp., Vancouver, B. C., delegatas P. Kiškis padaro smulkų, rūpestingai priruostą jo atstovaujamos kuopos raportą ir įteikia suvažiavimui pasveikinimą, nuo kuopos ir atskirų narių — \$94.59. (Po suvažiavimo gauta papildomų aukų nuo J. Mikšio, J. Misevičiaus ir K. Melavičiaus po \$2.00.)

217 kp., Winnipeg, Man., delegatas J. Radzevičius taip pat gerai atraportuoja jo atstovaujamos kuopos veikimą ir įteikia pasveikinimą \$10.

15 kp., Port Arthur, Ont., delegatas J. Sklenys irgi perduoda jo atstovaujamos miškų darbininkų kuopos veikimą ir įteikia pasveikinimą \$15.

21 kp., Windsor, Ont., delegatas P. Pargelėnas raportuoja jo kuopos veikimą ir įteikia pasveikinimą \$15.

113 kp., Hamilton, Ont., delegatas J. Šeinauskas sveikina suvažiavimą ir įteikia \$10 aukų.

137 kp., Montreal, Que., delegatas J. Deksnys sveikina ir įteikia \$10.

47 kp., Montreal, Que., delegatas A. Šerpytis — \$7.

162 kp., Toronto, Ont., delegatas J. Žukauskas sveikina ir įteikia \$10.

152 kp., Red Lake, Ont., dėl tolimos kelionės, nors suvažiavime delegato neturi, laiškų per komiteto sekretorių atsiuntė pasveikinimą ir aukų \$5.

SDKLSPD 1 kuopos, Toronto, Ont., broliškas delegatas A. Byras, perduoda suvažiavimui jo atstovaujamos draugijos broliškus sveikinimus ir auką \$5.

Kanados Lietuvių Nacionalio Komiteto, Toronto, Ont., broliškas delegatas J. Berškys, taipgi perduoda pasveikinimus ir įteikia \$10.

CK sekretorius D. M. Šolomskas (kiek vėliau), įteikė iš Jungtinių Valstijų sveikinimą nuo Draugijos Draugo su \$25.

Viso per suvažiavimą su pasveikinimais sudėta aukų \$216.50.

Mandatų komisijos vardu raportuoja J. Sklenys. Jis pažymi, kad dalyvauja 24 delegatai nuo 8-nių kuopų — visų keturių rajonų — ir atstovauja 594 Draugijos narius. Taipgi trys broliški delegatai — du nuo SDKLSPD 1-mos kuopos ir vienas nuo Kanados Lietuvių Nacionalio Komiteto. Prie to vienas Centro Komiteto atstovas-

sveičias ir 5 Kanados Veikiančio Komiteto nariai. Raportas priimtas.

Pirma sesija užsibaigė 4.45 val. p.p.

SESIJA II

Sesijos pirmininkas J. Radzevičius sesiją pradėjo 7.15 val. vakare.

Kanados Veikiančio Komiteto sekretorius J. Lesevičius duoda raportą apie mūsų Draugijos nuveiktus ir veikiamus darbus Kanadoje. Jis pažymi, kad šiuo metu Kanadoje gyvuoja 16-ka kuopų ir turi apie 659 narius. Padaro visą eilę pasiūlymų: Raportas priimtas. Diskusijos ant jo ir tarimai palikta trečiajai sesijai.

Trumpa, 5 minučių pertrauka.

Z. Janauskas skaito pranešimą "Už Šviesią Ateitį". Jis rūpestingai išgildena Kanados ekonominę ir politinę padėtį, taipgi antrojo dalyje savo pranešimo apibūdina Tarybų Lietuvos priešus, liaudies atsiekimus, bei pažangių lietuvių į tai atsinešimą.

Pranešimas priimtas su užgyrimu.

Antra sesija užsibaigė 10.25 val. vakare.

SESIJA III

Sesijos pirmininkas M. Gudas sesiją pradėjo 10.30 val. ryte (rugs. 4.).

K. Kilikevičius skaito pranešimą "Karo Nuostoliai Žmonijai". Statistiniais duomenimis parodo karo nešamus nuostolius žmonijai, palietę naujo karo kurstytojų tikslus ir kas jie, taipgi tuo pačiu sykiu ragino mūsų Draugiją darbuotis kooperuojant su visais kas myli taiką, nenori karo, už pastovią taiką.

Pranešimas priimtas su užgyrimu.

Seka diskusijos ant sekretoriaus raporte iškeltų pasiūlymų bei bendrais mūsų Draugijos veikimo reikalais. Diskusijose dalyvauja visa eilė delegatų Daroma įvairių pasiūlymų. Ypatingai pažymėtini Vancouver, Winnipeg

ir Port Arthur-Fort William kuopų ir jų delegatų pasiūlymai. Diskusijos vyko labai draugiškoje ir gražioje nuotaikoje. Po išsamių diskusijų, visi pasiūlymai subendrinti ir suvažiavimas vienbalsiai priėmė sekančių tarimų ir siūlo kuopoms:

1. Draugijos kuopų susirinkimus pradėti punktuoliai. Lavinimasi dėti svarbiausiuoju dienotvarkės punktu. Diskusijas vesti įvairiais klausimais, kur galima, panaudoti Kanadoje gamintas pamokinančias filmas.

2. Pažangios literatūros platinimas turėtų būti statomas aukščiausiu uždaviniu.

3. Dėti pastangas pagelbėti jaunimui jų organizaciniais reikalais. Remti chorų, kultūros ir meno ratelius. Pagelbėti pramokti lietuviškai skaityti ir rašyti.

4. Moteris traukti ne tik darbui vajuose, bet ir į vadovybę. Remti jų kultūrinį darbą.

5. Draugijos budavojimo darbą reikia dirbti nuolatos. Stengtis supažindinti su mūsų Draugija ir jos kultūriniais tikslais kuo daugiausiai lietuvių. Dėti pastangas juos įtraukti į Draugiją.

6. Dėti pastangas, kada nors ateityje išleisti mūsų Draugijos jėgomis Kanadoje

(Pabaiga ant 11 pusl.)

Tel. PL. 9659 Gyv. DO. 5947

J. M. Rosenfeldas

Advokatas
Kalba Lietuviškai
Atlieku visus teismų pataravimus, darau palikimo testamentus, igaliojimus, morgičius ir kt.
20 St. James St E. Kamb 36
MONTREAL, QUE.

Tel. AMherst 0342 5505 13th Ave., Rosemont, Montreal 36, Que.

Albertas J. Norkeliūnas, C.S.C.

Visokiausia Apdrauda — Paskolos
Gyvasties, biznio, gaisro, apiplėšimo, automobilių, nelaim. atsit., langų ir kt.
Darau raštų ir dokumentų patvirtintus vertimus ir t.t.
Nuolatinis Patarnavimas

Res.: WE. 3011 Bus.: EL. 2266

Eddy Adomaičio Garažas

WEST END AUTO BODY
Sudaužytų Automobilių Taisymas
Yra Mūsų Specialybė
Atliekam Visokius Taisymo Darbus
5812 UPPER LACHINE ROAD — MONTREAL

Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTĖS, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal
Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERUN AVE., VERDUN
Tel. YOork 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678
Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd)

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas
2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474
Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

Telefonas: HE. 3466

VERDUN PLUMBING CO.

Plumbing — Heating — General Work
Saltkalvystė, Suvirinimas gesu, metalinių cementu ir kiti darbai sulig susitarimo

633 Burnside St. Montreal, Que.

Savininkas P. Gurklis

ADAMS MACHINE & TOOL WORKS

Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Įrankius, Skalavimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prusus ir Kt.

Savininkas: J. ADOMONIS

3000 VERDUN AVE. — VERDUN
Tel. HE-MLOCK 2797

A. PUSKINAS

A. VENČLOVOS Vertimas

Eugenijus Onieginas

(Tęsinys)

Prie jos prieiti damos stengias,
Senutės šypsos jai sykiu,
O vyrai kuo žemiau jai lenkias
Ir gauda žvilgsnį jos akių;
Tyliai per salę merguzėlės
Pro ją praėina; ir iškėlęs
Mūs generolas už visus
Aukščiau ir nosį, ir pečius.
Gal gražuole nieks negalėtų
Jos pavadinti; bet lig galvos
Nuo kojų nieks nesugalvos
Surast joje, ką sugebėtų
Vadinti vulgar žodeliu
Net Londonas... Aš negaliu...
—o—

Labai aš mėgstu šitą žodį,
Bet kaip išverst, neišmanau:
Jisai mums naujas pasirodė,
Vargu kas gerbs jį, kiek žinau.
Jis tikty gal prie epigramos...
Bet aš grįžtu prie mūsų damos.
Laisva ir nuostabiai meili,
Dabar prie stalo sėdi ji
Drauge su Voronskaja Nina,
Šia Kleopatra nuo krantų
Nevos: sutiksime kartu,
Kad Nina savąją kaimynę
Užtemdyt neįstengs didžiu
Žavingu marmuro grožiu.
—o—

"Kažin?" Eugenijus galvoja:
"Nejaugi ji?.. Bet ne... Tikrai...
Kaip! ta sodyba užmirštoji..."
Ir jis lornetą įžiliai
Nukreipia vis kas valandėlę
Į tą, kuri neaiškiai kėlė
Jam bruožus užmirštus išsyk.
"Kas toji, kniaziau, pasakyk,
Su pasiuntiniu kur ispanų
Ten kalbas — ta, su beretu
Raudonu? Ar matai ją tu?"
Atsako tas herojui mano:
— Cia nebuvai, tur būt, senai.
Tave aš pristatysiu jai. —
—o—

"Bet kas ji?" — Žmona manoji. —
"Tu vedęs? Ar seniai?" — Dveji
Jau metai. — "Ką? To nežinojau".
— Gi Larina. — "Tatjaną?" — Ji!
Pažįsti? — "Aš kaimynas jųjų."
— Taj einam! — Kniaziaus iš tikrųjų
Jį žmonai veda ir draugu
Pristato be kalbų ilgų.
Ji žiūri... Nors gal suvirpėjo,
Gal būt, ji pritrakta rimtai,
Nustebinta nepaprastai,
Tačiau nė kiek nepakitėjo:
Tas pats išliko tonas jai,
Ji linkterėjo jam tyliai.
—o—

Dievaž! ne tik jai neparaude
Skrustai, ir neišblyško ji...
Jinai net lūpų nesuspaudė;
Net antakiai nepakelti.
Nors jis ją sakė atsidėjęs,
Bet rast joje nebūt galėjęs
Jis nė vienos senos žymės.
Su ją kalbėt jis, rods, pradės,
Bet ne, negali. Ji paklausė,
Iš kur jis, ar seniai čionai,
Gal buvo jų kraštuos — tenai?
Į vyrą akys apsiblausę
Nukrypsta; eina ji iš čia...
Ir jis sustingsta nejučia.
—o—

Nejaugi ta pati Tatjana,
Kuriai jisai vienumoje,
Dar pradžioje šio mūsų romano,
Provincijoje tolimoje,

Kadais pamokslą drožė savo,
Kai ji doros aistra pagavo, —
Ta, nuo kurios jis laišką vis
Dar laiko, kur pati širdis
Laisvai taip, atvirai kalbėjo —
Mergytė ši?.. gal sapnas tai?
Mergytė ši, kurią jisai
Paniekinti tada galėjo,
Dabar su juo nejaugi ji
Ir abejinga, ir drąsi?

Ankštam raute palieka žmones,
Paniures vyksta jis namo:
Ir graudžios nuostabios svajonės
Sudrumscia vėly sapną jo.
Nubudo; kniaziaus laišką rašo
Ir nuolankiai atvykti jį prašo
Į vakarą. — "Pas ją! Tenai!
O dieve! Būsiu būtinai!"
Mandagų atsaką tēploja.
Kas jam? Kokiam keistam sapne
Jisai? Kas juda ten, dugne
Jo sielos, jo širdy šaltojoj?
Tuštybė? Gal jaunystės tai
Vėl meilė grįžta nelauktai?
—o—

Herojus valandas skaičiuoja,
Vėl laukia baigiantis dienos.
Bet dešimt jau; jis išvažiuoja,
Jis lekia; prie namų sustos;
Virpėdamas vidun įeina;
Tatjaną vieną jis užėina
Ir keletą minučių gal
Jie sėdi dviese. Net negal
Onieginas nė žodžio tarti.
Jis vos atsako jai niūrus,
Toks susimąstęs, nevikrus.
Tos pat minties jis jaučia kartį.
Jis žiūri atkakliai, o ji
Laisva sau sėdi ir rami.
—o—

Ateina vyras. Jis nutraukia
Šį nemalonų tete-a-tete;
Abu atsimenta nelaukę,
Kaip teko užt įjem, dykinėt.
Jie juokiasi. Svečiai įžengia.
Pagyvent pokalbį įstengia
Piktumo jie rupia druska;
Prieš šeimininkę čia staiga
Sužybsi pokalbiai lengvučiai,
Be maivymos, nutraukia juos
Skambėjimas rimtos kalbos,
Be amžinų tiesų niekučiai, —
Jie savo gyvumu visu
Negąsdins niekeno ausų.
—o—

Bet sostinėš čia žiedas buvo,
Diduomenės, madų žvirių,
Veidai, kurie visur pakliuvo,
Ir minios būtinų kvailių;
Čia buvo damos išsilikę,
Su kykais, rožėmis, įpykę;
Merginos kelios buvo čia —
Jos nesišypo nė slapčia;
Pasiuntinys, kuris kalbėjo
Tiktai valstybės reikalais;
Su iškvėpintais ir žilais
Plaukais senelis; jis gebėjo
Gan subtiliai pasišaipyt:
Dabar juokinga to klausyt.
—o—

Godus gan epigramoms ponas
Čia buvo; suraukta kakta:
Jam nepatiko vyrų tonas,
Ir persaldinta arbata,
Romano svarstomo tamsumas,
Ir damų kai kurių lėkštumas,
Žurnalų melas — negerai,
Žmona, ir sniegas, ir karai.
—o—

(Proslasovas) čia, išgarsinęs
Plačiai savus niekšingumus,
Visuos albumuos sugadinęs,
St.-P riestai), tavo pieštukus;
Diktatorius prie durų kitas,
Lyg iš žurnalo nutapytas,
Lyg kerubinas per verbas,
Romus toks, rausvas, nekalbas;
Akiplėša atitiktinis,
Išsikrėmolijęs apščiai,
Net šypso visi svečiai
Dėl jo laikysenos rinktinės,
Smerkiamą bendrą jam visi
Tyliai išreiškia žvelgesy.
—o—

Tačiau Eugenijus domėjos
Tiktai Tatjana vakare,
Ne ta, kur buvo jį mylėjus,
Baikščia, kuklia, — tiktai tauria
Kunigaikštienė abejinga,
Dievaite prabangia, didinga
Puošnios, karališkos Nevos.
O, žmonės! jūs visi levos,
Mūs pramotės, man menat būdą:
Ką turim, mūs netraukia tai;
Žaltys vilioja mus, matai,
Ir ties medžiu slaptingu žudo:
Jei vaisius uždraustas ne jūs,
Jums rojus rojumi nebus.
—o—

Bet kaip Tatjana pakitėjo!
Stipri ji savo vaidmeny!
Kaip greit įprasti sugebėjo
Prie šios kebliosios būklės ji!
Kas išdidžioj, nerūpestingoj
Valdovėj salių drįs aistringai
Ieškot mergaitės nekaltos?
Bet jaudino jis širdį jos!
Ji apie jį naktim galvojo;
Gal dar Morfėjas neatskris,
Jį mėnesį pakels akis
Pavargusias, ir ilgis jojo,
Ir mąsto — būdą gal suras
Nubaigt su juo buities dienas!
—o—

Kiekvienas amžius meilei lenkias;
Bet jei širdis jauna, tyra,
Jos polėkiai gaivint ją stengias,
Lyg dirvą ankstyva audra;
Aistrų lietu j jie skautūs virsta,
Ir atsinaujina, ir sirpsta —
Buitis galingoji atsūs
Sodriuosius žiedus ir vaisius.
Tačiau vėlyvas, nevaisingas
Tas amžius, kai tiktai žymė
Liks to, ką davė jaunumė;
Taip vėtros rudenio audringos
Paverčia balomis laukus,
Aplink nunuogina miškus.
—o—

Eugenijus, be abejonės,
Lyg vaikas myli ją, de ja!
Jis meilės ilgesio svajonėj
Ir dieną, ir naktį pas ją.
Negirdi balso jis vidinio,
Prie josios priebučio stiklinio
Kasdien sustoja pas duris;
Ją vaikos lyg šešelis jis;
Laimingas, jei jos petį gali
Apsiaust papurusia boa
Arba karštai paliest ranka
Jos ranką, ar praskirti balių
Prieš ją livrėjas mandagiai,
Ar nosinę pakelti jai.
—o—

Bet jo jinai nepastebėjo,
Kad ir kažin kaip stengės jis.
Laisvai namie priiminėja,
Svečiuos jam tars žodžius kelis,
O kartais linkterės mausiausiai
Ar nepakels aki...

Nemėgsta koketuot ji tuoj —
Diduomenėj tai ne madoj.
Onieginas net blyksti ima:
Nemato ar negaili ji;
Jis nyksta; juk džiava gali
Susirpti per tokį nuliūdimą.
Į gydомуosius šaltinius
Jį choras daktarų išsiųs.
—o—

Ne, jis nevyksta; netgi mano,
Kad protėvius greit pamatys;
Bet visa tai Tatjanai mano
Nerūpi (tokia jų lytis);
Jis atkaklus, dar viltį turi,
Jis tikisi dar, laukia, žiūri;
Ligonis, silpstantia ranka
Parašo laišką jis aistringai.
Nors laiškuose jis iš esmės
Nematė visiškai prasmės,
Bet širdį jo kančia audringa,
Matyt, sujudino giliai.
Jo laišką perduodu tiksliai.

EUGENIJAUS LAISKAS TATJANAI

"Aš viską numatau: gal jus
Ižeis slaptos atidengimas.
Ir kokią jūsų pažvelgimas
Man panieką išreikš didus!
Ko noriu? Širdį atdaryt.
Su kokių aš geidžiu tikslu?
Suteiksiu tik pasišaipyti
Gal progą linksmumu aklu!

"Kadais netyčia jus suėjęs,
Jūs sieloj ugnį pastebėjęs,
Ja patikėti nedrįsau:
Aš įpročius valdyt turėjau;
Ir atsakyti nenorėjau
Niekingsios aš laisvės sau.
Dar viena skyrė mūsų sielą...
Tai Lenskio nelemta mirtis...
Nuo visa to, kas širdžiai miela,
Tada atplyšo man širdis;
Visiems aš svetimas, atskilęs,
Galvojau: laisvės žavesiai
Atstos man laimę. Kaip žiauriai
Aš nubaustas ir apsvylęs!

"Ne, nuolatos regėti jus,
Visur, visur tik jums tarnauti,
Jūs lūpų šypsnį ir žvilgsnius
Meilingai akimis sugauti,
Klausyti; širdimi suprast
Žavingą jūsų tobulybę,
Kancioj prieš jį išblykšt, užgest,
Apmirt... štai, laimė ir gėrybė!

"Bet to nėra: aš visada
Dėl jį visur blaškaus, klajoju;
Brangi diena man, valanda:
Aš ilgėsy tuščiui eikvoju
Dar likusias dienas buities.
Jos man apkarto jau išties.
Gyvent man liko tik truputį;
Lemtis gyvybę greit nuneš,
Turiu iš ryto tikras būti,
Kad dieną jus regėsiu aš..."

"Bijausi, kad malda ramioji, —
Jūs gniežtas žvilgsnis žiūrės, —
Tēr paslėpta klasta gudrioji,
Ir priekaištaut piktai pradės.
Jei jūs žinotumėt, kaip reikia
Kęst troškulį man širdyje,
Liepsnoti — ir raminti veikiai
Protu šią ugnį kraujuje;
Ir geisti jums kelius apglėbti,
Prie jūsų kojų su rauda
Parpulti, nieko nebeslėpti,
Kas tik glūdės širdy tada,
(Bus daugiau.)

Ką Vaizduoj "Symphony"

TORONTO.
bus pradėta r
filma "Symph
(Gyvenimo S
bus pirmų ka
Ką ši filma va

Gyvenimo S
duoja dramati
no jauno tary
to, kurs po ke
vo gimtinį S
venimą iš nau
spalvota ir p
zikos, bet ir v
nų Sibiro.

Filmai muz
lai Kriukov,
biro liaudies
mis. Vyriaus
Vladimiras D
ris vaidino "S
filmoj taipgi
rolę.

Filmos kal
bet yra ang
mai.
Tuo pat sy
kita spalvota
Liberty" (L
ši filma pas
Chaimo Soloz
kuriš sumob
suomenę rzm
šingtono lai
1776 metų
kaip filma p
gautas britų
bėgo ir grįž
no tęsti savo

Bangos Ch Jau Veikia

TORONTO
Bangos chor
buvo gana g
riai skaitli
Taip pat st
jų.
Po vasar
ilsėję gerai
grįžome prie
nos, prie ki
darbo. Tai g
na.

Dainavom
Neužilgo T
turėsite pro
Tokiu graži
jome.
Užsibaigus
sų choro m
kad pradžia
pažymėjo, k
daugiau mot
dėl aš dar k
Toronto lie
kviesdamas
chorą. Ne
moterys, be
laukiami. Pa
chorą didžia
Praėjusi
vo Bangos c
vairiais pam
liko buvo n
žiai ir link
vakarą. Tiki
choras tur
parengimų.

Ką Vaizduoja Filma "Symphony of Life"

TORONTO. — Pirmadienį bus pradėta rodyti tarybinė filma "Symphony of Life" (Gyvenimo Simfonija). Tai bus pirmą kartą Kanadoje. Ką ši filma vaizduoja?

Gyvenimo Simfonija vaizduoja dramatinę istoriją vieno jauno tarybinio muzikanto, kurs po karo grįžta į savo gimtinę Sibirą pradėti gyvenimą iš naujo. Ši filma yra spalvota ir pilna ne tik muzikos, bet ir vaizdų iš šių dienų Sibiro.

Filmai muziką rašė Nikolai Kriukov, remdamasis Sibiro liaudies dainų melodijomis. Vyriausią rolę vaidina Vladimiras Družnikovas, kuris vaidino "Stone Flower" filmoj taipgi vašovaujančią rolę.

Filmos kalba yra rusiška, bet yra angliški paaiškinimai.

Tuo pat sykiu bus rodoma kita spalvota filma "Sons of Liberty" (Laisvės Sūnūs). Ši filma pasakoja istoriją Chaimo Solomono, žmogaus, kuris sumobilizavo žydų visuomenę ržimimui Jurgio Vašingtono laike revoliucinio 1776 metų karo. Solomonas, kaip filma parodė, buvo sugautas britų, bet paskui pabėgo ir grįžo prie Vašingtono tęsti savo darbą.

Reporteris

Bangos Choras Jau Veikia

TORONTO. — Pirmos Bangos choro pamokos atsiuvo gana gražios. Choro nariai skaitlingai atsilankė. Taip pat stojo keletas naujų.

Po vasaros atostogų, pailsėję gerai, pilni energijos, grįžome prie lietuviškos dainos, prie kilnaus kultūrinio darbo. Tai gražu ir pagirtina.

Dainavomė naujas dainas. Neužilgo Toronto lietuviai turėsite progą išgirsti jas. Tokių gražių dainų neturėjome.

Užsibaigus pamokoms, mūsų choro mokytojas pasakė, kad pradžia labai graži, bet pažymėjo, kad dar reikalinga daugiau moteriškų balsų. Todėl aš dar kartą kreipiuosi į Toronto lietuvių jaunuolius kviesdamas stoti į Bangos chorą. Ne tik merginos ir moterys, bet ir vyrai mielai laukiami. Padarykim Bangos chorą didžiausiu chorą.

Praėjusį šeštadienį atsibuvo Bangos choro šokiai su įvairiais pamarginimais. Publikos buvo nemažai, visi gražiai ir linksmai praleidome vakarą. Tikiuosi, kad Bangos choras turės daugiau tokių parengimų. Tad stokite į

Scena iš tarybinės filmos "Symphony of Life", kuri bus rodoma King Teatre, Toronte, pradedant spalio 10 dieną. Filma vaizduoja gyvenimą Sibire.

Nuo Vilniaus iki Toronto

Rašo Naujas Kanadietis

Vieną pavakarį policininkas atnešė raštą, kuriame buvo reikalaujama, kad aš ir žmona už dviejų dienų, tai yra balandžio 13, iš ryto devintą valandą turime vykti į Zaslių miestelį, pas vokiečių darbo samtą. Už nevykimą grėsė didelė bausmė. Tai buvo 1942 metų balandžio mėnesį.

Balandžio 12 dieną vakare vėl atėjo policininkas ir įspėjo, kad rytoj būtinai vyktume. Girė, jeigu devintą valandą tenai nebūsime, tai nuvesių arestavė. Aš pasiteiravau, ar po "patikrinimo" dar paleis. Policininkas į tai atsakė, kad jisai nieko tikrai negalys man pasakyti.

Balandžio 13 atsikėlėm anksti, nes iki Zaslių turėjome eiti apie 10 kilometrų. Be to, žmonos sesuo teturėjo 12 metų amžiaus ir ji negalėjo šlapiau pavasario keliu greitai eiti. Jos palikti negalėjome, nes nei tėvo, nei motinos ne-

choristų eiles ir dirbkime savo ir kitų labui.

Bangos Choro Koresp.

be buvo gyvų. O be to, mes nežinojome, ar mus dar paleis, ar ne. Taigi, susidėję reikalingiausius daiktus į čemodaną, kas sudarė gal apie 30 svarų, iškeliavome.

Apie pusę devynių buvome jau Zasliuose, kur radome nemažai susirinkusių žmonių, jų tarpe keletą pažįstamų iš mūsų miestelio ir provincijos. Tai buvo vyrai ir moterys ir daug mergaičių, viso gal apie šimtą žmonių. Miestelyje matėsi daug policininkų ir keletas vokiečių žandarų. Prie darbo gavome eilės numerį ir turėjome laukti, kol pašauks. Buvo šaukiama po dešimtį žmonių vienu kartu.

Vyrai ir moterys tame pačiame kambaryje turėjome ligi pusės nusirengti. Pirmiausia apžiūrėjo lietuvis, gydytojas Žilinskas iš Kaišiadorių miestelio, o po to ėjomė prie storo vokiečio, dėvinčio S.A. uniformą. Man teko pastebėti jo gašlų žvilgsnį linkui jaunų mergaičių, kurių buvo keletas. Tai buvo komjaunuolės. Tas jisai su-

kinėjo daug ilgiau, negu vyrus, stebėdamas savo žvėriškai išrodančiomis akimis.

Dar vienas vokiečių ir keletas lietuvių sėdėjo už stalo, kurie viską užrašinėjo į tam tikrus blankus. Paėmė iš mūsų pasus, o jų vieton išdavė tam tikrus raštelius, kuriuose vokiečių ir lietuvių kalbomis buvo pažymėta, kad vokiečių darbo komisijos esame patikrinti ir 20 balandžio 5 valandą ryto privalome būti pasiruošę išvykimui į Vilnių, į surinkimo punktą, iš kurio būsime vežami Vokietijon darbams. Be to, dar buvo parašyta, kad už to įsakymo nepildymą būsime teisiami karo lauko teismo.

Apie penktą valandą po pietų apleidome Zaslius ir kiekvienas grįžome į savo namus. Nors buvo šlapias kelias ir turėjome bristi purvynu, bet jisai mums buvo mielas, nes jautėme, kad daugiaus juomi mums neteks vaikščioti. Ėjome neskubėdami, nes taip norėjosi pratęsti laiką, prailginti tą savaitę savoje šalyje, kur tiek iškentėta vargų, tiek gražių vilčių palaidota ir gražiausios gyvenimo perspektyvos sumintos į purvą žiaurių vokiečių fašistų, gaisruose ir kraujuje paskandinusių mūsų jauną tarybinę respubliką.

(Bus daugiau)

LLD KANADOS KUOPŲ SUVAŽIAVIMO...

(Atkelta nuo 9pusl.) knyga. Tuo reikalu pavedama rūpintis KVK.

7. Bent syki į metus didesnės kuopos ir kur gyvena daugiau lietuvių, surengti prakalbas. Tokios prakalbos turi būti gerai iš anksto priuoštos, išgarsintos. Laiks nuo laiko Kanados Veikiančio Komiteto atstovas turėtų aplankyti kuopas.

8. Dabar esanti trys KVK fondai: administracinis, suvažiavimo ir organizacinis, sujungti į vieną ir padaryti jį stiprų, iš kurio būtų galima padengti maršrutavimo kelionės ir kitas reikalingas organizacines bei administracines išlaidas. Finansų kėli-

mo planą išdirbti pavesta KVK.

9. KVK sekretoriui už jo įdedamą darbą, ateityje, su lig Komiteto nuožiūros ir galimybių, duoti kokį nors atlyginimą. Dabartiniam sekretoriui, kuris be jokio atlyginimo dirbo, nutarta įteikti piniginę ar kitokią dovaną. Tai įvykdyti palikta KVK.

10. Pastebima, kad Draugijos nariai, kur jų darbotėse yra unijos, jie yra geri unijos šalininkai, bet ne visur jie yra aktyvūs unijos darbuotojai. Kuo daugiaus reikia susipažinti su unijiniu veikimu, imtis unijinio aktyvumo.

11. Bendradarbiauti su visais taikos šalininkais už pastovią pasaulyje taiką.

12. Visus suvažiavimus skaitytus pranešimus išleisti brošiūros formoje ir jas paskleisti tarp narių ir kitų lietuvių.

13. Sekantis Kanados Veikiantis Komitetas, kuris dabar randasi Montreale, po rinkimų naujo Komiteto (pabaigoj šių metų), nutarta perkelti į Torontą, t. y., kad KVK sudarytų 162 kuopos ar toje apylinkėje gyvenanti nariai, kurie bus išrinkti visų Kanados kuopų visuotiniu balsavimu.

14. Suvažiavimo vardu išreikšti padėką SDKLSPD 1-mai kuopai už suteiktą sveatinę suvažiavimui. Taipgi mūsų Draugijos 162-rai kuopai už sudarymą komiteto, kuris pasirūpino visai čia suvažiavimą liečiančiais reikalais.

15. Išreikštas užgyrimas mūsų Draugijos Centro Komiteto veikimo ir padėka. Taipgi didelė padėka KVK sekretoriui J. Lesevičiui.

Sesijai einant prie pabaigos, pakviečiamas žodį tarti CK sekretorius D. M. Šolomskas. Po jo, sesijos pirmininkas perduoda pirmininkystę Kanados Veikiančio Komiteto pirmininkui J. Vilkeiui oficialiai uždaryti suvažiavimą.

Suvažiavimas baigėsi 2.30 val. p.p.

Sekretoriai: J. Žukauskas, L. Kisielis

Pirmu Sykiu Kanadoje
Tiktai Vieną Savaitę, Pradedant
PIRMADIENĮ, SPALIŲ 10, KING TEATRE
Kasdien nuo 5.30 val. vakaro. Šeštadienį nuo 1.30 po pietų
Tikietus galima gauti dėl Midnight Show, sekmadienį,
Spalių 9, 12.05 val. po vidurnakčio.

ARTKINO'S PRIZE FILM
IN BRILLIANT
MAGICOLOR
Symphony of Life
A SONG OF SIBERIA
Su Claude Rains — Spalvota

TAIPGI
"SONS OF LIBERTY"
Su Claude Rains — Spalvota

Harry R. Ranks Company
W. Zaleschook — Laidotuvių Direktorius
Aukščiausias Patarnavimas — Prieinama Kaina
Patarnavimas 24 Valandas
455-57 QUEEN ST. W. TORONTO WA. 5370

Tel. AD. 1618 šventadieniais: AD. 1618
The Victory Florist
Mūsų Specialybė:
Vestuvių buketai, vainikai, dekoracijos ir gyvos gėlės
Savininkas A. Merker 576 Queen St. W., Toronto

Pranešimai

Toronto, Ont.

LLD Susirinkimas

Visi, kurie trokštate budavoti skaistesnę, gražesnę rytojų sau ir būsiančioms kartoms, prašomi susidomėti šiuo skelbimu. Jums yra žinoma apie atsibuvusį LLD Kanados kuopų suvažiavimą, kuriame buvo praveisti tarimai, kaip pakelti apšvietos kultūros darbą. Dalyvaudami susirinkime išgirsite reportą iš suvažiavimo nutarimų. Svarbu žinoti, kad LLD Kanados Veikiantis Komitetas bus perkeltas iš Montrealo į Torontą. Šiuo klausimu visi nariai ir simpatikai turi rimtai susidomėti.

Daugelį kitų klausimų turime apsvarstyti, pradedant žiemos sezono darbą. Visus narius ir simpatikus prašome dalyvauti.

Susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio (October) 9 dieną, 2 valandą po pietų, 160 Claremont St.

Valdyba

L.B. Skaitytojų Dėmesiu

Liaudies Balso vajuos prasideda spalio 15 d. Tuo reikalu kviečiame visus L. B. skaitytojus į LLD 162 kuopos susirinkimą, kuris įvyks lietuvių svetainėje sekmadienį, spalio 9 d., 2 val. p. p., atsilankyti. Ten bus svarstomi vajuos Toronte pravedimo reikalai.

Administracija

Sūnų ir Dukterų Draugijos Pirma Kuopa Rengia

Linksmus Šokius

Šeštadienį, Spalių 8 Dieną

Lietuvių Svetainėje

(160 Claremont St.)

Sekmadienį, Spalių 9 Dieną

PIKNIKĄ

Lietuvių Svetainės Darže

šokiams Grieš Gera Muzika

Visi Toronto lietuviai kviečiami atsilankyti ir pasilinksinti. Sekmadienį bus galima užsikąsti šiltais "šuniukais" ir užsigerti šaltais gėrimais.

Šokiai prasidės 8 valandą vakaro, o piknikas — 3 valandą po pietų. Jeigu būtų šaltas oras, tai piknikas įvyks svetainėje.

Parengimų Komisija

Delhi, Ont.

Šokiai

Social Welfare Club rengia šokius šeštadienį, spalio (Oct.) 8 dieną, Hawtrey kaimė.

Grieš gera muzika. Prašome atsilankyti vietinius ir iš toliau.

Pradžia 7 valandą vakaro. Rengėjai

Žvaigždės Choras Pradeda Pamokas

TORONTO. — Su spalio 9 diena prasidės Žvaigždės choro pamokos, kurios įvyks kas sekmadienį, nuo 10 valandos ryto. Chorui mokytojaus ta pati mokytoja, R. Strazevičiūtė, patyrusi chorvedė.

Dabar viskas priklauso nuo tėvų, kurie turi jaunų vaikų. Jei norite, kad jūsų vaikučiai lavintųsi dainuoti, prirašykite prie Žvaigždės choro. Jei tai padarysit, mes ir vėl girdėsime mūsų vaikučius dainuojant lietuvišką dainą.

Žvaigždės choras nėra tik mokymasis, lavinimas, o dainuoti. Dainuodami lietuviškas dainas, vaikučiai lavinasi ir lietuviškai kalbėti. O tas svarbu. Jei mūsų vaikai galės kalbėti lietuviškai, bus maloniau tėvams ir aplamai visiems. Jie galės būti veikėjais mūsų organizacijose, ypač meno srityje. Tad atkreipkit atydą į tai ir leiskite vaikučius prisirašyti prie Žvaigždės choro.

Choro Komitetas

Renkitės Dalyvauti Kaukių Baliuje

TORONTO. — Sūnų ir Dukterų Draugijos parengimų komisija praneša, kad ji rengia didžiulį kaukių balių arba maskaradą, lapkričio 5 dieną.

Kadangi prisirengimas prie maskarado reikalauja laiko, tai mes pranešame iš anksto ir kviečiame visus ir visas rengtis dalyvauti su maskomis ar be maskų.

Čia primenam, kad geriausiai pasirodžiusiems maskaradininkams bus duodamos dovanos, daug didesnės ir geresnės, negu praityje. Nepamirškite, kad maska-

Parduoda - leško

Paeškojimas

Aš Jonas Milius, kilęs iš Asasnų kaimų, Marcinkonių parapijos, Vilniaus krašto, norėčiau žinoti, ar nesiranda Kanadoje tarp naujai atvykusių lietuvių ateivių iš tos vietos ar artimos apylinkės.

Prašau atsilipti šiuo adresu: Jonas Milius, 144 Eastwood Ave., Toronto 13, Ont., Canada.

Pardavimui

100 akrų tabako farma, su naujais pastatais, vandeniui, apšildymu ir elektros šviesa, visais įrankiais. 22 akrai su Marketing Board teisėmis, 30 akrų krūmo ir ganyklų. Žemė derlinga. Šių metų derlius jau nuimtas. Geriausias laikas pasižiūrėti, jeigu kas interesuojasi. Kaina prieinama. Dėl platesnių informacijų rašykite ar telefonuokite D. Batik, R. R. 6, Simcoe, Ont. Tel: 1542-T22. Rašykite angliškai.

radas įvyks lapkričio 5 dieną.

Pareng. Komisija

Lietuvis Barberis

Patyręs plaukų kirpėjas

932 Dundas St. W.

Kampas Gorevale Ave.
Toronto

RE-NEW

DRY CLEANERS

415 Roncesvalles Ave.

LL. 1451

We Specialize in Alterations and Repairs
Pressing While You Wait
All Work Guaranteed
Savininkas: J. Šinkunas

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu visų rūšių laikrodžius. Darbas garantuotas — Parduodu visokių rūšių žiedus, auksines ir sidabrinės prekes bei Toronto suvenirus — Kainos prieinamos.

Atdara kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro

272½ Queen St. W., Toronto

Frank Gažauskas

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvėjas

Reikalui esant prašome kreiptis pas mane

191 Sutherland Dr. - Leaside - MO. 9619

PRINCESS FASHION FURS

Designers and Creators of fine

FUR GARMENTS

Restyling and Repairs
Workmanship Guaranteed
MODERN

COLD STORAGE

PLANT ON THE PREMISES

506 Queen W. 750 Yonge

AD. 8834 RA. 8971

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištrina akčių nervus, nuo kurių pareina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Toronto

Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. MU. 0191

Stinson's Jewellery

2186 DUNDAS ST. W. — TORONTO

Kvalifikuotas lietuvis (Sniceris) laikrodininkas
Parduodu, taisau laikrodžius, žiedus ir kitokias
jewellery prekes.

Kaina prieinama. Darbas garantuotas
Krautuvė atdara kasdien iki 8 val. vakaro

BERGMAN FUR CO.

Lietuviškai Kalbąs Kailininkas

Kailiniai Pagaminami Tiesiai Dirbtuvėje, Pagal
Jūsų Pasirinkimą ir Mierą

Mes Turime Visokių Rūšių Futrų

Mes Taipgi Perdirbame ir Sutaisome. Darbas Garantuojamas, Moderniškas. Šaltas Padėjimas Vasarai

197 Spadina Ave. — Toronto

EL. 6509

Lietuviška Valgykla

Union Coffee Shop

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 46917